

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. Telefon: 11-09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29-23. Csekk száma: 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTOVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 óra 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 P.

„Magyarország minden erejét összpontosítja az ellenség elpusztítására”

— mondta a Kormányzó a Corriere della Sera munkatársának

ROMA, április 28. (TP.) Horthy Miklós, Magyarország kormányzója a Corriere della Sera munkatársának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy meg van győződve a bolsevizmus legyőzéséről, Magyarország minden erejét összpontosítja ennek az ellenségnek elpusztítására. Magyarország, amely annakidején, mint első európai ország, a saját testén érezte a kommunizmus összes erőinek latbave-
tésével ismét részt vesz a döntő harcban.

Páncélosokban súlyos veszteségeket szenvedtek az angolszászok Tuniszban

Berlinből jelenti az MTI: A tuné-
ziai harcokról a Német Távirati Iro-
da a következő értesítéseket közli:
A tunéziai arcvonalon — mint már
jelentették — április 26-án meghiu-
sult az angolok és északamerikaiak
nagyvívó támadása, amellyel mindenáron döntést pró-
báltak elérni. Az ellenség már csak
szórványos előretörésekre vállalko-
zott, amelyekkel azonban nem tud-
ta megakadályozni, hogy a tengely-
csapatok ellentámadásai ne érjék el

céljukat. A légi fegyvernem ebbe a
harcba is hatásosan avatkozott be és
bombáival, tüzfegyvereivel több el-
lenséges gyalogsági és páncélos gyü-
lekezést szór szét. Az április 27-re
virradó éjszaka a német harcraépü-
lőgépek folytatták támadásaikat. A
tunéziai hídfő déli és nyugati arc-
vonalán az angolok és északameri-
kaiak a hétnapos küzdelemben rend-
kívül súlyos veszteségeket szenvedtek,
ami kitűnik abból a már közölt
adatból is, hogy a tengelycsapatok

az ellenség 193 páncélosát lőtték
széjjel. Ha figyelembe vesszük, hogy
egy teljesen felszerelt ellenséges
páncéloshadosztály mintegy 150 pán-
célossal rendelkezik — az előző su-
lyos ütközetekben azonban a harc-
képes páncélosok száma hadosztá-
lyonként mintegy 60-70-re csökkent
— akkor 193 páncélos szétlövése azt
jelenti, hogy mintegy három ellen-
séges páncéloshadosztály elvesztet-
te páncélosait.

keinek támadási taktikáját is felül-
vizsgálja. A déli szárny után most a
nyugati szakaszon is arra a meglepő
tapasztalatra jutottak, hogy a ten-
gely állásai egész rendszerekből ál-
lanak és a tengelycsapatok harc-
ereje a német-olasz fegyverbarátság
alapján rendíthetetlenül bevált, hét-
főn az óvatos tápogetőzés taktikájá-
ra tértek át. Gyalogsági egységeik
kímélése céljából Cap Serrat mellett
a parti sávon, Medjez el Babtól nyu-
gatra kiindulva, Pont du Fahstól
nyugatra eső területen át páncélos
csoportokat küldtek ki felderítésre,
de előterepi harcoknál többet nem
tudtak kicsikarni. Ezekben a har-
cokban a nyugati arcvonal egész te-
rületén 21 harcokcsit és 9 páncélos
felderítőkocsit vesztek. Egy „Tig-
ris” mintájú német nagy harcokcsi
előretolt és jól álcázott állásból egy-
magában hét ellenséges páncélos
semmisített meg. Rendkívül nagyok
voltak az ellenségnek páncélozott
csapat szállító kocsikban és más kü-
lönleges járművekben szenvedett
vesztései is. Így a tengely légierő
bomba telitalálatokkal hétfőn 11
többmotoros löveget pusztított el. A
tengelycsapatok a délnyugati szár-
nyon erőteljes támadásokat intéztek
és lerohanták a helyi erőket, vala-
mint az inváziós csapatok új készen-
léti állását. E sikeres vállalkozá-
saikban több mint 250 foglyot ejtet-
tek. Ugyanakkor a tengely erős re-
pülőkelelei kiterjedt bevetések-
ben támadásokat intéztek az ellen-
ség páncélos gyülekezései, gépjár-
műforgalma és utánpótlási szolgálata
ellen. Készenléti területeiket jó
hatással támadták, úgyhogy Bou
Arada és Medjez el Bab térségén va-
lóságosan pánikszerű menekülés je-
lei mutatkoztak. Az inváziós tábor
repülőtere elleni támadásokban a
Földközi-tengeren több mint 20 an-
gol és amerikai repülőgépet szétrom-
boltunk, vagy erősen megrongál-
tunk. A tengely vadászrepülői légi
harcokban 9 repülőgépet lőttek le.

Tengely és angolszász vélemények a tuniszi harcokról

Rómából jelenti az MTI: A Stefani-iroda
katonai munkatársa megállapítja, hogy az
utóbbi napokban az ellenség nyomása fo-
kozódik Észak-Afrikában, de fokozódik a
tengelycsapatok ellenhatása is. A tengely-
csapatok páratlan vitézséggel küzdenek, de
nem rendelkeznek a harc eszközeinek az-
zal a tömegével, amelyet az ellenséges had-
seregek kaptak. Annai bizonyos, hogy
Churchill jóslása, amely szerint a husvét
harangok a nagy tuniszi győzelmet fogják
hirdetni, nem vált valóra. A tengelycsapa-
tok sikeres ellenállásának jelentős tényezője
a légi ellenhatás, amelyet az olasz és a né-
met repülők fejtenek ki. Nagyon sok eset-
ben igen kényes helyzetbe hozzák az ellen-
ségeket.

A News Chronicle című lap Eisenhower
tábornoknak arra a minap nyilatkozatára
vázol utalással, hogy a tuniszi harcok hosz-
szadalmasak, fáradságosak és veszéllyel
járók lesznek, úgyhogy ha a küzdelem so-
káig tart, akkor a szövetségesek európai
stratégiája ezáltal érezhető zavar szenved-
ne, a következőket írja: Ez esetben az el-
lenfél valamennyi arcvonalon és arcvonal
mögött időt nyer. A lap szerint, ha a
németeknek sikerül a nyárig magukat Tu-
niszban tartani, akkor abban a helyzetbe
kerülnek, hogy újabb nagy támadást haj-
tsanak végre keleten, anélkül, hogy ugyan-
akkor nyugaton nagyobb nehézségek elé
kerülnének. A lap feltételezi, hogy a szí-
késégek tartja, hogy Észak-Afrikában eredményt ér-
jenek el minél előbb.

Illetékes német helyről közlik rájékozta-
súl: Berlin katonai körökben a tunéziai
hadszíntér helyzetét úgy jellemzik, hogy
a tuniszi német-olasz arcvonal ellen inté-
zett angol-amerikai nagy támadás második
szakasza is befejeződött a német olasz kö-
telekek megrendíthetetlen védelmi erejébe.

Több páncélos és gyalogos hadosztály tö-
megtámadásai ellenére, amelyek aránylag
kis területen zajlottak le, az ellenséges át-
törés — mint Berlinben mondják — nem
sikerült. Az április 20-tól 26-ig terjedő
időben szétlőtt 168 ellenséges páncélos,
amelyeken kívül még a légihaderő 30-at
pusztított el, német vélemény szerint nem-
csak a harcok keménységét mutatja, ha-
nem az olasz-német kötelékek harc-
erejét is.

A tuniszi arcvonalra kiküldött amerikai
tudósítók hangsúlyozzák a nagy nehézsé-
ségeket, amelyeket az olasz-német csapatok
szívós ellenállása okoz az angol-amerikai
parancsnokságnak. Majdnem valamennyi
lap közli az egyik amerikai hírgyűjtemény-
nek azt a táviratát, amely megállapítja,
hogy a tuniszi támadó hadjárat komoly
nehézségekbe ütközik a tengely katonáinak
rendületlen ellenállása következtében, amely
elkeseredett küzdelmet követel minden mé-
ternyi területért. Hozzáteszi a tudósító,
hogy az ellenállás egyáltalán nem eszik,
jóllehet az angol-amerikai támadások nap-
ról-napra fokozott erővel folynak.

Olasz hivatalos:

Tuniszban a tengelycsapatok több arcvonalon ellentámadásba mentek át

Rómából jelenti az MTI: A Stefani-
iroda közli az olasz fegyveres erő főhad-
szállásának 1067. sz. közleményét:

A tuniszi arcvonal nyugati szakaszán az
ellenség hatalmas gyalogos és páncélos erők
harcba vetésével folytatta támadását, de va-
lamennyi kísérlete nagy emberanyag és
harcvesztéssel meghiúsult az olasz
és német csapatok rendkívül szívós ellen-
állásával szemben, amely több fronton el-
lentámadásba ment át. A tengely légierője
ismételt közbelépésekkel támogatja a szá-
razföldi csapatokat és a gépkocsi- és pán-
céloskioszlopok gyülekező helyeinek bom-
bázása során igen sok harcokcsit elpusz-
tított, vagy megrongált. Hétfőn délután
négy motoros Liberátor gépek bombákkal
és géppuskákkal támadtak Grosseto váro-
sára és jelentékeny károkat okoztak pol-
gári épületekben, köztük a Vöröskereszt
kórházában és egy gyermekvédelmi iskolá-
ban. A légvédelmi ütegek két ellenséges
repülőgépet lőttek. Több motoros ellen-
séges repülőgépek támadást intéztek a Cag-
liari mellett fekvő Sant Antiocho, továbbá
Augusta, Bari és Trani ellen is. A légvé-
delmi ütegek három támadó gépet lőttek,
egyét Sant Antiocho, egyet Augusta és egyet
Bari városa felett.

Az olasz hadijelentés kiegészítése

A Stefani-iroda közli: Az 1067. sz. köz-
leményben említett ellenséges támadások
áldozatainak száma a következő: Grosseto-
ban 74 halott és 177 sebesült, Trani-ban
eddig 10 halott és 12 sebesült, Augustában,

Sant Antiochóban és Bariban összesen 10
halott és 16 sebesült. Az 1066. sz. hadi-
jelentés szerint a Cagliari környéke ellen
intézett légitámadás áldozatainak száma 18
sebesült.

Interinf jelentés a tuniszi helyzetről

Berlinből jelenti az MTI: Az invá-
ziós csapatok ember és anyag legna-
gyobb bevetésével husvételre döntés
elérésére törekedtek, helyezett azon-
ban a nyugati arcvonalszakasz va-
lamennyi gyújtópontján vállalkozá-
saik annyira sikertelenek voltak,
hogy husvét hétfőjén kénytelenek

voltak nagyobb felderítő előretöré-
sekre szorítkozni a tengely nagyjá-
ban sértetlen pozíciói ellen. Esze-
rint tehát Andersonnak, a brit első
hadsereg parancsnokának negyna-
pos hiábavaló áttörési kísérletei egy-
előre éppen úgy meghiúsultak, mint
előtte Montgomerynek, a brit 8.

hadsereg parancsnokának kísérletei
a délkeleti szárnyon. Az ebből adó-
dó helyzet most az, hogy Eisenho-
wer amerikai főparancsnok hadmű-
veletitervét területi és időbeli te-
kintetben meghiusultnak látja. Igen
sok jel mutat arra, hogy nemcsak
hadművelési téren, hanem kötelé-

Az új római japán nagy- követ nyilatkozata

Rómából jelenti a Stefani: Hidaka, Ja-
pán új kvirináli nagykövete hétfőn reggel
megérkezett Rómába. A japán nagykövet
az olasz hatóságok és a japán követségi sze-
mélyzet szívélyes üdvözlése után rövid be-
szélgetést folytatott a Stefani-iroda tudó-
sítójával, akinek az olasz néphez szóló kö-
vetkező üzenetet tolmácsolta: Azzal a szí-
lárd elhatározással jöttem Olaszországba,
hogy még jobban megerősítem a köteléke-
ket, amelyek egymás oldalán állva
küzdő országainkat minden távolságon át
összefűzik a közös ellenség által rájuk
kényszerített háború diadalmas befejezése
érdekében. Meggyőződésem, hogy felada-
tom teljesítésében valamennyi olasz szoros
és harati együttműködésére számíthatok,
hogy egyesült erővel biztosíthassuk győ-
zelmünket.

Vita Sándor országgyűlési képviselő beszámoló körútja

KOLOZSVÁR, április 28. Vita Sándor országgyűlési képviselő kedden Visz és Kiskaján községekben tartott beszámolót. Mindkét községben nagy hallgatóság előtt mondotta el beszámolóját, majd panasznapot tartott, amelynek során a községek lakosai előadták időszerű kéréseiket. Vita Sándor képviselő ígéretet tett arra, hogy a legelőkérdéseiben és az iskolán kívüli népművelési ügyekben az Erdélyi Párt megteszi a lépéseket az illetékes hivatalos tényezőknél. A képviselőt Lázár Ferenc központi előadó kísérte el a beszámoló körútra.

Sebesült honvédeinkért

BUDAPEST, április 28. (MTI.) A honvéd- és vöröskeresztes kórházakban a sebesült honvédek ellátása — mint ismeretes — a jelenlegi viszonyok mellett is kitűnő. Az állam mindent elkövet, hogy sebesült honvédeink ne szenvedjenek hiányt semmiben sem.

Ehhez a gondoskodáshoz csatlakozik a nagyközönség is, amely a sebesült honvédek megvendégelésével szeretné leróni hálaát a parányi részét hazánk hősi fiaival szemben. A nagyközönség cselekedetét kétségtelenül a szeretet és jószándék sugallja. A mai nehéz időkben azonban a jó össze kell egyeztetni a haszonnal. A kórházakban élelemmel bővebben ellátott sebesült honvédeink külön megvendégelése tehát felesleges, sőt bizonyos szempontból káros is, a sebesült honvédeknek legfőbb rágyuk ugyanis, hogy minél előbb gyógyuljanak elhagyják a kórházakat. A különböző egyesületek, szervezetek, éttermek és magánosok által rendezett megvendégelések azonban nagyon sok esetben hátráltatják a gyógyulási folyamatot. Az illetékes parancsnokságok ezért csak a legkivételesebb esetekben adnak engedélyt sebesült honvédek megvendégelésére. Mindezeket tekintetbe véve, a nagyközönség tehát sokkal nemesebben cselekszik, ha a sebesült honvédek gyógyulásának hátráltatása nélkül a megvendégelések helyett a jövőben inkább pénzbeli adományt juttat el a Vöröskereszthez, vagy természetbeni adományt valamelyik honvédkórház parancsnokságára rendelkezésére bocsátja.

A Luftwaffe a keleti fronton

Berlinből jelenti az MTI: A Német Távirati Iroda értesítése szerint német harci és zuhánó harcrepülőgépek április 26-án nappal és éjszaka bombázták a keleti arcvonal középső szakaszán a bolsevisták számára fontos lőerő utánpótlási utat. A német repülő, akik az említett szakaszon az elmúlt héten már több ellenséges üzemanyagszállító oszlopot, lőszert és hadianyagraktárt és vasúti berendezést pusztítottak el és csapatgyülekezéseket szórta szét, az elmúlt 24 órában ismét súlyos veszteségeket okoztak a bolsevisták hadianyagában. A német harcrepülőgépek az április 27-re virradó éjjel továbbfolytatták támadásaikat. A még mindig égő üzemanyagraktárak fényénél célpontjaikat jól szemügyre vehették és hadianyaggal megrakott leállított szállítóoszlopokat ismét sokszor felbontottak.

Harctéri karcolatok

Tamara

Irt: ÖVÁRI-ÖSS JÓZSEF.

A Kaukázusban született, de megjárta Moszkvát, Leningrádot, látta a Volgát, volt az Uraltól és imádkozott a kazáni Szent Sziiz oltára előtt. A szeme, mint az Elbrusz hófödte csúcsa fölött szikrázó kék ég, a haja, mint az antracit a Donec-medence társaság mélyén. Hajlékony, mint a párdus és erős, mint a hegyi orosz. Látni látni, mint a szikrázó tüzek gyúlnak a szeme mélyén, színtelenül nézésekben az indulat. Karmol és harap, ha hozzányúl, villogtatja hófehér, ragadozó fogorát, de ha egy jó szót szól hozzá az ember, dorombol, mint a cicá.

Tamara komoly nő és komoly ember. Huszonhárom éves, de mögötte van két forradalom, egy vérfeséjett felkelés, tudja, mi a „mincs” és tudja, mi a szükség. Sokat próbált, sokat látott. Apja cserkész volt, őregi vezér, a család sarja, szökevényes volt és éles kést hordott széles bőrokaiban. Tar volt a koponyája és az arcát mély forradások szántották végig. Nagyjapja Sebasztopolnál vészelt el a krími háború idején és bátyjait egy izgalmas,

A német fővárosba érkezett jelentések szerint Tuniszban a brit-amerikai-franciák a husvéti ünnepek alatt is teljes erővel folytatták támadásaikat a tuniszi hídfőállás nyugati szakaszán. Ezzel szemben a 8. brit hadsereg támadása a déli arcvonalon erősen lanyhult. A nyugati szakaszon, berlini megállapítás szerint, a csata mintegy százötven kilométernyi kiterjedésű fronton dúl a tengertől az arcvonalnak keleti irányban való elkanyarodásáig. A harcokban főként brit csapatok vesznek részt. Berlinben azt is hangoztatják, hogy német részről a rendelkezésre álló legjobb csapatok állnak szemben az ellenséggel. A jelentésekből kitűnik még, hogy az angoloknak mindezekig nem sikerült áttörést elérniük. Német részről mindazonáltal józanul utalják meg a helyzetet és kiemelik, hogy az ellenség továbbra is számbeli fölényben van, ami magyarázatot adhat a közeli napokban vagy esetleg órákban végrehajtandó tengelyhadmozdulatoknak.

A német hadijelentés a tuniszi harcokról megemlékezve, rendkívül kiemeli a tuniszi harcokban résztvevő olasz hadosztaók kiváló elszántságát és harci erejét. A német hadijelentésnek ez a része közvetett cáfolat akar lenni azokra a londoni hírekre, melyek szerint a Pistoia és a Trieste olasz hadosztaókat teljesen felmorzsolták volna. Az OKW dicsőrete mindenestre az olasz-német bajtársas szellem kimélyítését szolgálja.

Röviden már beszámoltunk a Magyar Távirati Iroda stockholmi jelentése nyomán a szovjet-emigráns lengyel diplomáciai viszony megszakadásáról. Részletesebb jelentéseink a londoni lengyel kormány és a Moszkva közötti feszültség kifejeződését az alábbiakban ismertetjük:

A diplomáciai viszony megszakításáról

A Szovjet London megkérdezése nélkül szakított a lengyel emigránsokkal

Stockholmból jelenti a Stefani: Romer moszkvai lengyel nagykövét, a nagykövetség egész személyzetével és azok családtagjaival együtt, akik együttesen mintegy százán vannak, elhagyja Moszkvát, mielőtt a szovjet-kormány szállító eszközöket bocsát rendelkezésére. Még nem jelezték ki, hogy Moszkvában ki fogja Lengyelország érdekeinek képviselését átvállalni.

Nyugtalanlás a lengyelek között a szovjet intézkedések miatt

Bázelből jelenti a Bud. Tud.: Március közepén egy külföldi hírgyűjtő jelentette, hogy a szovjet kormány kiutasítási tilalmat mondott ki a Szovjetunióban élő lengyelekre. Tájékozott részről ezt a jelentést most megerősítik és ezzel kapcsolatban Kairóból még a következőket közlik:

A Szovjetunióból a Közelkeletre és Skóciába szállított lengyel csapatok tagjai körében igen nagy nyugtalanlás uralkodik azok miatt a hírek miatt, amelyek szerint a szovjet kormány valamennyi Szovjetországra deportált lengyel állampolgárt, illetőleg mindazokat, akik a véletlen folytán tartózkodnak ott, a Szovjetunió állampolgáraiknak tekintti. A Szovjetunióban levő lengyel állampolgárok között sokezer olyan asszony, gyermek és szülő van, akik a külföldre szállított lengyel katonák hozzátartozói. Ezeknek a katonáknak a kiutasításakor a szovjet kormány biztosítékot adott, hogy családtagjaik rövidesen követhetik őket. A szovjet kormány a lengyelekkel szemben megváltoztatott állásfoglalása aggodalmat kelt a Szovjetből eltávozott lengyel katonák hozzátartozóinak jövője tekintetében.

Gayda cikke a lengyel-szovjet ellentétekről

Rómából jelenti az MTI: Az olasz sajtó vezető helyen ismerteti a Szovjetunió és a londoni lengyel kormány közötti diplomáciai viszony megszakítását. A lapok a diplomácia történetében példátlanul mondják azt,

ban ki fogja Lengyelország érdekeinek képviselését átvállalni.

Az United Press londoni jelentése szerint a szovjetkormány szövetségesei, köztük Nagy-Britannia és az Egyesült Államok megkérdezése nélkül szakították meg kapcsolatát a lengyel emigránsokkal.

hogy két szövetséges ország között szűnik meg a diplomáciai kapcsolat. Gayda a Giornale d'Italia-ban azt írja, hogy ez az első nyílt összetűzés a szövetségesek között. Most már a lengyelek is láthatják, hogy az ő

dekokat és fűrdött a hegyi patakok zuhatagos vizében, tizenöt éves korában arra ébredt egy éjszaka, hogy ropog feje fölött a tető és idegen, marcona férfiak törtek a házba. A cserkész vér még felgyúlt egy pillanatra az elnyomorított apában, öre ment a támadókkal, asztalt, széket ragadtott és harcolt körömmel, foggal, ököllel, míg le nem hanyatlott az ősi családi fészek keményredőngölt földjére.

A két fiúval könnyű volt elbánni. Tamara egyedül maradt. Ennek nyolc esztendeje, de a százados gerendák üszkös paraszta még mindig égeti a lelkét és perzselni is fogja örököit.

Moszkvába ment és táncosnő lett. Enckelt a sikátorok putikáiban és karcsu, finom ujjai pengettek hozzá a guzla-szerű gitár. Huszéves korában férjhezment egy repülőkapitányhoz.

— S hogy éltetek, milyen ember volt? Válat von:

— Szeczo jedno... Nem mindegy? Szép magas ember volt.

Többet nem tud róla. Csak éltek együtt egy szobában, Tamara mosta az inget és elbő hozta az ételt, a férfi meg káromkodott és néha megverte, bár ezt tiltották a törvények.

Boldog volt? Nem tudja. Azt sem tudja, mi a boldogság. Talán a boldogtalanság hiánya

Chronicle diplomáciai szerkesztője írja, az angolizások két fővárosában a megoldást máris minden erővel keresik.

A szombati olasz hivatalos lap ismét egy egész sor változásról számol be, amely a fasiszta párt vezetésében történt. A fasiszta helyettes főtitkárok kinevezése a párt egységének megővését szolgálja. Ezzel kapcsolatban a római Piccolo című lap ezt írja: „A fasiszta párt szempontjából nem sokat érnek az olyan párttagok, akik csak nemzeti ünnepeken tűzik ki kabátjuk bajtökéjére a fasiszta jelvényt. Az ilyen meggyőződés nélküli párttagok holnap, ha az események úgy fordulnának, talán fasisztaellenes táborba helyezkednének, de ott éppen annyit nem foghatnak érni, mint a fasiszta pártban. Az ok: a meggyőződés hiánya és a tökéletes gerinctelenség”.

Jordana spanyol külügyminiszter emlékeztet barcelonai beszédével most már inkább a semleges sajtó foglalkozik. Mint ismeretes, Franco külügyminiszter formális felhívást intézett a hadviselőkhöz, amelyben felajánlja Spanyolország szolgálatait a béke közvetítésére. Svájci lapok hangoztatják, hogy a felhívás nyilván a Szentzékel egyetértésben történt. Berlin sietett megcáfolni az angolizások híreit, melyek szerint a Wilhelmstrasse kérte volna fel Jordant a békeközvetítésre. Az angolizások egyetlen szóval válaszoltak: Casablanca. (Ugyanis Casablancában Churchill és Roosevelt két szóban fogalmazta meg a békeközvetítésre adandó választ: Unconditional surrender (feltétel nélküli megadás). Miután a két legfőbb hadviselő álláspontját így tisztázta, a Jordana-beszéd körül megindult vita lezártnak tekinthető.

NAGY JÓZSEF.

nemzeti ügyük csak ürügy volt a háború megindítására Németország, Olaszország és Japán ellen. Amikor azonban a szovjet csapatok megindultak Lengyelország felé, az angolok és amerikaiak egyszerre elhallgattak. Ugyancsak nem emelték fel szavukat, amikor a Szovjet megkezdte a lengyel nép elhurcolását és nem hajlandók a katyni ügy tisztázására sem. Az európai népek — alapítják meg Gayda — sokat okulhatnak ebből az esetből, amely megmutatja, hogy csak a tengely tudja az európai népeknek a szabad fejlődéshez és az együttműködéshez való jogot biztosítani.

AZ USA SAJNÁLKOZÁSA

Washingtonból jelenti a Bud. Tud.: Az Egyesült Államok kormányának egyik szóvivője sajnálkozásának adott kifejezést a szovjet és lengyel kormány között bekövetkezett diplomáciai kapcsolat megszakítása felől, anélkül, hogy ebben az ügyben állást foglalt volna.

A londoni lengyel emigráns kormány kedden minisztertanácsra ült össze, hogy a Szovjetunióval támadt diplomáciai viszály ügyében nyilatkozatot tegyen.

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: Az angol hírszolgálati iroda diplomáciai tudósítójának véleménye szerint a szovjet-lengyel diplomáciai viszonyban történt szakadás csak a tengelyhatalmakat fogja megörvendeztetni. Londonban, miként a szövetségesek körében általában, a hírt sajnálkozással fogadják és reménykednek, hogy a helyzet nem lesz győgyíthatatlan.

Legyint: — Nicsevo... Semmi az egész, kár beszél-ni róla.

Gyereke? Mineki? Ide, a füstös, kormos helyiségbe, a charkovi Moszkovszkaja utcára, ahol részeg katonák ordítanak: És ki tudja, mi lesz a vége? Nem, ez az élet nem is igaz, az igazi élet ott volt a Kaukázus hegyei között, ahol a felbőke mélyen usztak a levegőben az ember lába alatt és ahol mindig kéke volt az ég. A szakadékokban tájékozott a hab és pisztráng ficánkolt a tiszta vízben. Ráncos arcú öregasszonyok mondtak mesét a régi dicsőségről és a gerendaház falán rozsdásodtak az ősi vitézség fegyverei. Este, ha feljött a hold a Holt Ember csúcsa fölött, megcsendült a húr a régi gerendaházban és szállt az ének, mint Istennek tetsző áldozat.

Az énekből ma márka lesz s a márkából kenyér, gyűrött ágy egy tömeglakásban és remény, hogy egyszer csak kihuny a parázs izmos karok új fákat döntenek az oldalon és erős gerendákból újjáépül a régi ház.

Addig? Nicsevo... Ideges újjai belekapnak a burokkba és a füstös iszora ráül a csend. Karakteret írt vad katonák ajkán elhal a durva hang, a lelküket megfogja egy ismeretlen, távoli világ üzenete és egyszerre melez lesz a szíve.

A FALU SZEMÉVEL

A szülőföld

Egy régi ismerőssel találkoztam. Fekete karszalagot viselt. Mikor észrevette kérdő tekintetemet, egészen közel hajolt hozzám, mintha egy nagy titkot akarna a fülembe sugni és halk szomorúsággal azt mondta: — Meghalt az anyám.

Sokáig hallgattunk. En arra gondoltam, hogy ismerősem házasságban, nagy gyermekei vannak és mégis olyan hangszállal ejtette ki ezt a szót: anyám, mintha egy egészen kis-gyermek mondaná volna. Kitalálta gondolatomat és azt kérdezte, merre megyek és sietek-e? Az ember életében vannak pillanatok, amikor csordulásig telik meg a lelke és keres valakit, aki előtt kiötlötte. Sok dolgom volt, de azt mondtam, hogy nincs. Plézen lehet-e olyan fontos dolgom, amit el ne kelljen hagynunk akkor, amikor elősegíthetünk egy lelket, hogy kinyithassa kapuit?

Különös — kezdte ismerősem —, arvámat nagyon szerettem és mindig jóviszonyban voltunk, de hogy ki volt ő valójában, csak akkor éreztem meg, amikor meghalt. Milyen a koporsófedeletről rátették és törékeny teste el-
tűnt a halál fekete bárkáján, akkor egyszerre tündöklő világosságban ragyogott fel. Ekkor láttam meg úgy, amilyen valójában volt és ahogy azelőtt nem tudtam felfogni, amíg mindennap láttam.

Ismerősem szavai sokáig fülemben csengtek és azután még sokszor láttam, hogy tulajdonképpen mindennel így vagyunk. Egy barátom nagyon rosszul élt feleségével. Az állandó riadóságnak az lett a vége, hogy kölcsönös meggyűlöléssel beadták a válást. Különmentek sz-
taltól és ágytól. Az első héten mindketten szabadnak és boldognak érezték magukat. A második héten már valami hiányzott, de hát mindketten „hajthatatlanok” maradtak. A vá-
dás kimondása előtt az asszony meghalt in-
fluenzában. A férj nem nőült meg. Nem tud-
gy nőre ránézni sem. Mindennap kimegy a
emetőbe, lakása tele van felesége fényképe-
ivel és a „gyűlölt” asszony emlékei él.

Igy vagyunk a szülőfölddel is. Van ember, aki belepustulna abba a gondolatba, hogy
gész életét abban a faluban vagy kisváros-
ban kell leélnie, ahol született és gyermek-
korát töltötte, ahol unalomig ismeri az embe-
keket, a környező dombok zöld barátságát és
a sétatér minden fáját, amelyekbe valamikor
szíveket véselt. Ha ez az ember aztán csak-
ugyan elkerül szülőföldjéről és attól távol kell
élnie, egyszer elérkezik életének abba a sza-
kaszába, amikor nemcsak lelke, de testének
minden molekulája vágyik a szülőföld után.

A szülőföld is olyan, mint az édesanya-
távól kell tőle eljűnni, vagy éppen le kell zá-
rodni előttünk a sorompó, hogy a gondok
nehéz napjaiban egyszerre előtűnjék a múlt
ködéből az a csendes folyópart, ahol igazán
boldognak voltunk. A hazavágyás álmaiban a
legáratosabb falu is tündérvárrá változik, a
krumliköves, girbe-görbentűs kisváros minden
pletykáló öregnékijével együtt meseország-
szépül. A melegtől kiapadó patak bővizű fo-
lyóvá, a libasziató pocsolva zengőnádau tó-
vá növekedik és az a maszatos kis szökecske,
akivel együtt horgásztunk, az elvarázsolt vár
Csikherosi-kája lesz. De minke folytassam,
mikor ezt az érzést minden ember ismeri, aki
pedig a földi javakban legyen akármilyen
gazdag, mégis a világ legszegényebb embere
marad.

Ez történt B. Istvánval is. Itt született a
mi falunkban. Apja jobbmódú parasztember
volt, aki taníttatta fiát, hogy „úr” legyen
belőle. Aztán a régi recept szerint, bár a va-
gyonka egyrészt ráment az iskolára, mikor a
fiából megyei hivatalnok „úr” lett, nem
akarta ismerni „paraszt” szüleit. Rangidő-
„méltóan” nőült és felesége kedvéért azt is
le kellett tagadnia, hogy falun született. A
ranghoz költözköztetés kellett, ruha, kártya és egy
szép napon megjelentek a végrehajtók a kis
faluban és a rendőrség emberei a hivatalban.
A szegénytől megmenekült, mert kitört a há-
ború és jelentkezett a frontra. Összeomlás
után pedig reparitált. Soha nem adott élet-
jelt magáról és faluja is elfelejtette.

A felzabálás előtti hónapokban egy pe-
céses levél érkezett falunkba. Mivel özvegy
B. István németre nézett, azelőtt halt meg, a po-
sta visszaküldte a levelet. Ekkor a felkelti hi-
vatalhoz érkezett egy ugyanilyen boríték. B.
István mekkéért a lelkezt, hogy a régi házat
minden összegért vásárolja vissza, a szülő-
síriára csináltasson márvány sírkövet és mind-
ezen fáradságot az ehéssia csináltasson költö-
köztetés, mert ő áttutalnia a renováltatás-
szükséges összegét. A hír az egész falu fel-
kavarotta. A presbitérium hitetlenkedve állt
dísz és nagy immel-ámmal szövezt a költség-
vetés elkészítéséhez. A költségvetés szeptem-
berre készült el, de ekkorra már megtörtént
a bevonulás is. Ahogy megszűnt az utazási
tilalom, egy gyönyörű gépkocsi gördült be fa-
lunkba. B. István érkezett meg, hogy megva-
lósítsa álmát, ami egy év óta költözött szí-
vébe. — Ha baba nem jöhet, talán meg is
boldul — magyarázta nevetve a felesége,
akitől aztán megtudtam B. István élete regé-
nyét. Pont negyven éves volt, amikor repat-
rál. Felcsépett és elhagyta, teljesen pá-
ny nélkül érkezett Pestre. Iszonyú birkózás kez-

dődött a létért. De ahányszor földre került,
annál erősebb lett, a föld erőt adott, az a föld,
amit elődei szántottak, verítékükkel ön-
töztek. Felismerte a magyar parasziban rej-
lő erőt és ettől kezdve daccal dolgozott, hogy
meghódítsa magának a magyar földet. És si-
került. Gyára van, az Andrási-úton bérpálo-
tája, a Balaton mellett villája. Megnősült,
van felesége és gyermekei, a magyar kereske-
delmi életben sulya. Ezelőtt egy évvel egy-
szerre buskomor lett. Nem fogta a munka,
régii tetterejét mintha elvették volna. Mikor
megtudták, hogy ez a betegség „honvágy”,
jót nevette rajta.

Igy jöttek baba. És ettől kezdve B. István
minden nyáron hazajön. A család a Balaton-
ra megy, de ő hazajön a nádfordecs szülő-
házba. Helyébe nem építettett villát, sőt a ré-
gi butort sem cserélte ki. Kapálja a kis ker-
tet és járja a mezőt.

— Ez alatt a két nyári hónap alatt éle-
m igazi életet — mondja. B. Istvánál azon-
ban ez nem romantika. Most már nem szé-

gyenli, hogy apja paraszt volt, sőt vallja,
hogy a magyar élet megújulásához szükség
az egészséges, romlatlan magyar paraszter-
beinni a magyar társadalom vérkeringésébe.
Lúszkén mellé üti:

— Ide nézzetek! A semmiből existenciát te-
remtettem magamnak egy olyan fővárosban,
amely abban az időben alig volt magyar. Most
60 éves vagyok és fiatalnak érzem magam.

Es valóban megmutatja tetterekészletét. A
kéregetőnek, a segélykérőnek nem ad egy fil-
lert sem.

— Mi nem vagyunk koldusok saját hazánk-
ban — mondja és segít mindenkit, hogy éle-
tet kezdhesen. A múlt nyáron megjutalmaz-
ta azt a gazdát, amelyiknek a legtöbb tejet
adó tehene volt, a legszebb búzája és a leg-
egészségesebb gyümölcse. Ugy ment el, hogy
erre a husvára hazajön és megjutalmazza azt
az asszonyt, akinek a legtöbb kicsirkéje lesz.
A jutalom 200 pengő és husvét másodnapán
délután 2 óráig lehet a versenyre bevezetni.

Nagy az izgalom most nálunk. Minder ud-
varon csipognak az aprófőzők és az asszo-
nyok nagy gonddal hajolnak a megültetett
kötők fölé. A kötők pedig, mintha tudnák,
hogy miről van szó, gondosan rakoppintanak
a tojársa. Ezt a kezdőlépést ők teszik meg,
a többi a csirke dolga. A csirke pedig addig
feszíti a kemény bétát, amíg megtörik a pán-

Holnap kezdett az ÁRPÁD film-
színházban a magyar vígjátékok
gyöngye!

Édes a bosszu

Főszerepben: PÁGER, KOMÁR
JULIA, BILC-I és PETHES.

Ma utoljára:

Rád bízom a feleségem

cél és az élet diadalával kidugja bársonyos,
sárga fejét.

Es amig folyik ez a játék, közben megkon-
dul a harang, hogy hirdesse Krisztus Urunk
feltámadását és én hiszem, hogy sokan érez-
zük a nagyvilágnak ebben a kicsiny „falujá-
ban”, hogy a rangunkhoz méltó élet, az „ura-
ság és multunk sok hasonló fogalmán átélgett
az idő és mi a drága szülőföld megtartásá-
ért erős marokkal megkötjük a feltámadá-
sunkat hirdető életharangokat.

KASSAY GEZA.

„A bolgár-magyar barátság mélyen a szívünkben
gyökerezik”

— mondotta szófiai sajtónyilatkozatában Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter

SZÓFIA. április 28. (MTI.) A Bulgá-
riában tartózkodó Zsindely Ferenc keres-
kedelmi miniszter a hétfői napot Plovdiv-
ban töltötte el a 10. nemzetközi vásár
megnyitására. Kirill metropolita nagy pa-
pí segédlettel végzett szertartása után követ-
kezett Zahariev miniszter megnyitó beszé-
de. Rámutatott arra, hogy a bolgár me-
zőgazdaságnak az utóbbi években tapasz-
talt nagy fejlődése után főként az ipar
fejlődött nagyot, de a kereskedelem is je-
lentős eredményeket mutathat fel. A mos-
tani vásárra Bulgária bebizonyította,
hogy a háborús időkben is képes a gazda-
sági élet minden ágában alkotni. De azért
a nemzet lábhoz tett fegyverrel vár készen
arra, hogy teljesítse szent kötelességét az
új rendért. — A magyar pavilonhoz 12
óra után érkeztek az előkelőségek. Az iz-
léses magyar pavilonban a bulgáriai ex-
portnál számításba jövő főbb cikkeket ál-
lították ki: herendi porcelán, villanyipar,
kémiai ipar, textilárak, különböző mező-
gazdasági gépek és felszerelések láthatók.
Az előkeleségek nagy tetszéssel szemlélték
a magyar kiállítást és ott hosszabbau időz-
tek. A kiállítás megtekintése után Zsin-
dely Ferenc kereskedelmi miniszter, Zaha-
riev és Petror miniszterek, valamint Jun-
garth-Arnóthy Mihály követ kíséretükkel a
közelbi Baeszkovo kolostorba mentek, ahol
megbédelték. Utána megtekintették a tem-
plomot, a kolostort, a muzeumot és a régi
emlékeket.

Zsindely Ferenc miniszter
szófiai sajtónyilatkozata

Kedden délelőn Filov bolgár miniszter-
nök díszbédet adott Zsindely Ferenc ke-
reskedelmi miniszter tiszteletére az Unió-
klubban. Ebből után Zsindely miniszter
Boris cári engedélyével
megtekintette a Nemzeti Bank pincéjé-
ben elhelyezett történeti nevezetességű
és nagytékű bolgár kincseket.
Délután 5 órakor Jungarth-Arnóthy Mi-
hály magyar követ adott fényes fogadást
a követség termeiben, amelyen több mint
200 személy vett részt a szófiai politikai,
diplomáciai, gazdasági és társadalmi elő-
kelőségek sorából. Zsindely miniszter ez
alkalommal hosszasan nyilatkozott a sajtó
képviselői előtt.

— Az első szó, amit kiejtek — mondot-
ta a miniszter — a köszönet szava azért a
rendkívül meleg fogadtatásért, amelyben
bolgár hivatalos körök és az egész bolgár
nép részesítettek. Alkalmam volt róla meg-
győződni, hogy a bolgár-magyar bará-
tság mélyen a szívekben gyökerezik, mint
ahogy Magyarországon is testvéri szeretet-
tel öveznek mindent ami bolgár. Meg va-
gyok leve — folytatta a miniszter —,
hogy a bolgár nép milyen nagy kitartással
és lendülettel dolgozik jövőjének kiépíté-
sén. A külföldi számára, aki először lép
bolgár földre, valóságos élményt jelent a
bolgár kultúra meglatása és átérzése
amelyben mi magyarok hasonló rokon-
kultúrára ismerünk.

Zsindely Ferenc miniszter ezután ismer-
tette az újságírók előtt azt a mély benyo-
mását, amelyet a Boris cárnál tett látogu-

tása gyakorolt és elmondotta, hogy meg-
lepte és csodálta a cár minden
irányú tájékozottsága és főként lehi-
cselő szívéllyessége.

A miniszter ezután a plovdivi vásárról
beszelt, amely kitűnő biztosítéka a bolgár
nép gazdasági erőfeszítésének és eddig el-
ért nagyszerű eredményeinek.

Jungarth-Arnóthy Mihály követ fogadá-
sával végetért Zsindely miniszter 3 napos
hivatalos bulgáriai látogatása. Háromnegyed
8 órakor a miniszter a pályaudvarra hajta-
tott ahol már vártak rá az egybegyűjtő elő-
kelőségek. Megjelent Zahariev bolgár ke-
reskedelmi miniszter s azok a bolgár
előkelőségek, akik fogadásán is résztvet-
tek, valamint Jungarth-Arnóthy Mihály a
magyar követség élén.

Zsindely Ferenc miniszter
távirata a bolgár minisz-
terelnökhöz és kereske-
delmi miniszterhez

SZÓFIA. április 28. (MTI.) Zsindely
Ferenc kereskedelmi miniszter Szófiából
való elutazása után táviratot küldött Filov

bolgár miniszterelnöknek s Zahariev ke-
reskedelmi miniszternek. A Filov minisz-
terelnökhöz küldött távirat a következő-
képpen hangzik:

Miniszterelnök Ur! Midőn elhagytam
szép országuk területét, sietek kifejezésre
juttatni legőszintébb hálámat azért az
őszinte vendégszeretért, amelyben fele-
ségemnek és nekem Bulgáriában részem
volt és amelyről mindig a legszebb emlé-
keket fogjuk őrizni.

A Zahariev kereskedelmi miniszterhez
küldött távirat a következőképpen hang-
zik:

Midőn elhagytam szép országukat, leg-
őszintébb köszönetemet fejezem ki azért a
barátságos vendégszeretért, amelyben
Nagyméltóságod részéről feleségemnek és
nekem részem volt. Amit a plovdivi vásá-
ron láttam, meggyőző: arról, hogy a meg-
nagobbodott Bulgária komoly és sikere-
ben dus munkát végez és hogy a bolgár
nép tudatában van az új Európában reá-
váró fontos feladatnak. Felejthetetlen em-
lékekkel térek vissza az önök körében
töltött tartózkodásomról.

Hitvalló keresztényesség

Évekkel ezelőtt még mennivre semmitmon-
dó volt ez a cím. Ma a keresztény világ gi-
gászi küzdelmének és a keresztény egységmoz-
galmaknak idején mélyeséges tartalmat takar
és célt tűz ki.

A kereszténység lényegében nem kultúra,
nem világnézet, nem társadalmi program, na-
nem hit abban az Istenben, akit az Ur Jé-
zus Krisztus jelentett ki. Az igazi keresztény-
ség hitet tesz Ur mellett, hitet állít szem-
be a zsidó és pogány szemmellem. Ez a ke-
resténység nem a keresztmélvel akar azono-
sulni, amiképpen tette azt a letűnt korszak k-
beralizmusának kereszténysége. A változó kor-
ral szemben az örökkévaló evangéliumot ál-
lítja, a változó kor válságok között vergődő
szerecséltlen gyermekének a megváltást akar-
ja nyújtani.

Komoly keresztény kapcsolat csakis hitval-
ló keresztény egyházak között lehetséges.
Amelkik egyház a maga hitével tisztában van
és azt a legszeleesebb körben is kész megva-
lani, mindig becsülni és értékelni tudja a má-
sik hitvalló keresztény egyháznak a lelki tar-
talmát és értékeit.

A magyar nemzet keresztény mivolta at-
tól függ, hogy a magyar egyházak menni-
ben tudnak hitvalló egyházak lenni. Az ilyen
egyházak tudnak a rájuk bízott népek igazi pá-
torai, gyógyitói és gondozói lenni. Az ilyen
egyházak vezeték át a népet egy-egy válságos
kor sötét szakadékaiba. Es csakis az ilyen egy-
házak tudnak a nemzet valóságos és nem szó-
lamszerű újjászülésén munkálni.

Ma este a hitvalló keresztény jelszava alatt
indul meg a református férfiszövetség öt es-
tét kitöltő nagy előadásorozata. A vállalko-
zás nagyszabású. Keresztény előadások szű-
rára a város legnagyobb előadótermét nyitották
meg. Szakteológusokat állítanak a közönség
elő, hogy a legnagyobb isteni igazságokról a
leegyszerűbb formában egy beszéljenek, hogy
egyszerű öregasszonyok és egyetem tanárok
egyaránt épüljenek belőle.

Az utóbbi időben azt tapasztaltuk, hogy a
közönség legszívesebben a komoly előadások-
ra gyűl össze. Az olyan előadásokra, amelyek-

nek nincsen ragyogó művészi körítése, ame-
lyeknek keretében hívő emberek szólnak, hogy
mások hitét erősítsék.

A kolozsvári keresztény társadalomnak
módja lesz arra, hogy a hitvalló keresztény-
ség kiváló képviselőin keresztül hitében elmé-
lyülhessen és megerősödhessen. Ma az idők
olyanok, hogy az Irás szavai szerint még áron
is meg kell venni az alkalmatosságokat.

A Kolozsvár-Salvárosi
Református Férfiszö-
vetség Hívaló kereszt-
ényesség című előadás-
sorozata

Április 28-án, szerdán este 7 órakor: Mak-
kai Sándor debreceni egyetemi ny. r. tanár.
Az egyház.

Április 29-én, csütörtökön este 7 órakor:
Gönczy Lajos kolozsvári teológiai tanár. Az
istentisztelet.

Április 30-án, pénteken este 7 órakor: Ta-
vaszy Sándor erdélyi református püspökhe-
lyettes, teológiai tanár: A szentségek.

Május 1-én, szombaton este 7 órakor: Nagy
Barna sárospataki teológiai tanár: A hit.

Május 2-án, vasárnap este 6 órakor: Ra-
vasz László dunamelléki református püspök:
Isten Igéje.

Kováts J. István dunamelléki református
püspökhelyettes, budapesti teológiai tanár:
Házasság és család.

Előadások helye a Mátyás Király Diákház
nagy előadóterme. Belépődíj nincs!

Az új horvát külügyminiszter
távirata Kállay miniszter-
elnökhöz

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Dr.
Mile Budak, az új horvát külügyminiszter
meleghangú táviratban közölte hivatalha-
lápését Kállay Miklós miniszterelnökke-
s külügyminiszterrel.

HIREK

Magyar hősök

Halálmegező bátorságával vonta maga előljárói és bajtársai kórház megbecsülését Kókai József őrnagy.

1942. december 13-án egy onkót jelentkezőből összeállított felderítő és romboló csoport hajtotta végre vállalkozását az úgynevezett Embrio-erdőbe telepített nagyon erős erődrendszer ellen.

Kókai József ebben a vállalkozásban, mint egyik robbantó járőr parancsnoka vett részt. Bár az ellenség tűzhatára a leghevesebb volt, Kókai őrnagy a legnagyobb felkínnyal halálmegező bátorsággal hajtotta végre feladatát. Heti nagy és hat kísérő tüzet kellett leküzdenie, majd az erődöket megsemmisíttette.

Kókai őrnagy higgadt természetével, de páratlan lendülettel ostromolta meg mindegyik kísérődot. Több esetben attól sem riadt vissza, hogy az ellenséges kísérődot lörésén kilövő géppuska pusztító tüzevel nem törődve, közvetlenül a kísérődot géppuskájára mellé helyezte a robbantótöltetet. Ezzel elérte azt, hogy az ellenséges erődök legénységükkel és fegyverükkel együtt repültek a levegőbe. Tápracselt intézkedéseivel, nyugalmával és ragyogó személyes bátorságával döntően járult hozzá a vállalkozás teljes sikeréhez.

DR. MAKKA SÁNDOR KOLOZSVÁROTT. A volt erdélyi református püspök, a debreceni egyetem tanára, szerdán este 7 órakor a Hitvalló keresztényiség c. előadás-sorozat keretében az egyházról tart előadást a Mátyás Diákház nagytermében. Az előadás iránt, amelyre a belépés díjtalan, városunk nagy érdeklődés. Amint értesültünk, az előadást pontosan 7 órakor meg fogják kezdeni.

* ELJEGYZÉS. Szabó Illa és Tomory György m. kir. rendőrfelügyelő jegyzései. (Minden kiadás értesítés helyett.) 01347

MÁJUS 2-ÁN ZÁRUL BE AZ ERDÉLYI MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA. Az erdélyi művészek kiállítása, mint megírtuk, az újonnan létesített Múcsarnokban május 2-án zárul. A huszveti ünnepek alatt különösen nagy számú látogatója volt a Múcsarnoknak, úgyhogy a látogatók száma eddig 7000-re emelkedett. Ez a nagyfokú érdeklődés jogos örömmel és büszkeséggel töltötte el a kiállító művészeket, akik ezután mondanak köszönetet Kolozsvár város polgármesterének, a város vezetésének és a közönségnek. Ez a látogatottság a város kulturális életének is valószínűleg fokmérője. A kiállítást látogató közönség közül sokan is akadtak, de a kiállító művészek remélik, hogy a hátralévő napokon a kiállított művészi termékeknek még sok revője akad. Azoknak, akik a kiállítást még nem tekintették meg, felhívjuk figyelmüket arra, hogy a Múcsarnok első kiállítása május 2-án lezárul.

MEGHALT LÁNG BOLDIZSÁR NYUGALMAZOTT ALTÁBORNAGY. Budapesti jelentik: Láng Boldizsár tükös tanácsos, nyugalmazott altábornagy, felsőházi tag, az Interparlamentáris Unió magyar tagozatának elnöke kedden reggel 67 éves korában Budapesten meghalt. Temetése csütörtökön lesz a Farkasréti temetőben. Láng Boldizsár a párisi békedelégáló katonai szakértője volt. 1920-ban a kormányzó kabinetirodájának főnöke lett. Sokáig volt a képviselőház külügyi bizottságának elnöke.

VÉGETÉRTEK A NAGYVÁRADAI LOVASMÉRKÖZÉSEK. Nagyvárad tudósítók jelentik: A Nemzeti Lovarda által Nagyváradon rendezett országos lovasmérkőzések tegnap végetértek. A mérkőzéseken 100 lovas vett részt 277 versenylóval. A háromnapos mérkőzés kitűnő időben, elsőrendű rendezéssel, szépségszámú közönség előtt folyt le. A közönség nagy tetszéssel fogadta a lovascsapat népszerűsítése érdekében beállított kitűnő versenyszámokat, melyeket minden nap a fennállásának 15-ik évét ünneplő „Bem lovas tüzeztred” ágynasszal zárta be.

Pástétomok, különböző szárnyas konzervek, üveges gyümölcszések és dzsemek érkeztek nagy választékban:

Fülöp Géza cégnél,
Széchenyi-tér 19 sz.

NAGYVÁRADON MEGKEZDŐTTEK AZ IGASZSÁGÜGYI TANFOLYAMOK. Nagyvárad tudósítók jelentik: Az igazságügyminisztérium az igazságügyi segédhivatali tisztviselők továbbképzésére rendezendő előadásokkal az idén a nagyváraditól bízta meg. A tanfolyam ma kezdődött meg az ország minden részéből sok segédhivatali tisztviselő vesz részt.

* HÁZASSÁG. Kerner Judit és Jánfalussy Károly házasságot kötöttek. Minden kiadás értesítés helyett. 1169

Leleplezték a nagyváradit telefon-gangsztereket

NAGYVÁRAD, április 28. Az utóbbi időben Nagyváradon telefon-gangszterek éjszakai felhívta a gyanúsok látszó beszélgetése. A telefonközpont figyelte az ezután következő beszélgetéseket s miután még több orvost hívtak fel, pontosan megállapították a hívókészülék számát is. Nyomban detektívek szállottak ki a helyszínre, ahol legnagyobb meglepetésükre egy mulatozó társaságot találtak. Igazoltatták a társaság valamennyi tagját, majd előállították őket a rendőrség. Jegyzőkönyveket vettek fel és folyamatba tették ellenük az eljárást. Valószínű, hogy a Nagyváradon hetek óta tartó telefon-szélmáskodást minden esetben ez a társaság követte el.

NAGY SIKERE VAN A VELENCEI MAGYAR KIÁLLÍTÁSNAK. Velencéből jelentik: Velencében április 24-én megnyitott a „Dolgozó Magyarország” című kiállítás első három napja nagy siker jegyében zajlott le. A kiállítást átfutóan nagy tömeg látogatta és eddig körülbelül 11-12.000 ember nézte meg. A kiállítás a velencei olasz lapok hasábjain nagy teret kap.

MENTHETETLEN AZ ULVEN SVED TENGERALATTJÁRÓ. Stockholmából jelentik: Az egész svéd sajtó közli a tengerészeti vezérkar közleményét, hogy az eltűnt Ulven nevű tengeralattjáró legénységének megmentésére irányuló kísérleteket huszöt vasárnapiján lezárították. Nincs semmi remény többé, hogy a legénységet élve találják. Hűfőn a svéd tengerészet hajóin és épületein félbőrcra eresztették a hadilobogót.

* HALALOZÁS. Regézi Istváné, szül. Gyöngyösi Jakab Julianna f. hó 25-én, huszöt vasárnapiján rövid szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 28-án délután 6 órakor lesz a Liliom-utca 21. sz. alatti gyászházban. 01352

Az Ellenzék mindennap értesít harcol. Olvasd és terjeszd ismerőseid közt.

Az évforduló

Irt: THURY ZSUZSA

A költő működésének negyvenéves évfordulójára összejevetelt rendeztek barátai és tisztelői.

Az ünnepegy egy műteremben zajlott le. A vendégek hozták magukkal elemősiát és italt, szórakoztatásukról egy gramofon gondoskodott, valamint a vendégköszoruból verbuvált művészsárga.

A kiállító író, a költő barátai és tisztelői a dobogóra. Elmondta, hogy ő, ellenséges a többi konferansziával, nem akar föszerepet játszani. — Az est főbőse a költő — mondta és a sugárzó arc, boldog, pirospőpi idős ura mutatott. Hatalmas éljenzés tört ki és fakadt renető ordítás: — Halljuk a költőt!

Az író csendre intette a möbő vendégeket. Azt mondta, majd a költőre is sor kerül. Eszünk, iszunk, táncolunk, közben az itt jelenlévő művészek és művésznők egyike-másika fellép a dobogóra, szaval, énekel, elcál — és amikor a hangulat a legmegfelelőbb, hallani fogjuk az est bősét, a költőt is.

Ismét taps, éljenzés és megszólalt a gramofon. Az író lelépett a dobogóról, elvegyűlt a tömegben, amely még egyre szaporodott, növekedett, megtöltve a műtermet és a mellékszobákat.

Tehát a zene szólt, az eddig merevül és légenül üldögélő és áldogáló emberek ismerkedtek egymással, majd szobalányok kére frissítőket hordott körül és különböző jó falatokkal megrakott kenyérszeleteket. A lármán nőtt, kacagás, pohárcsengés hallatszott és az író felpertült a pódiumra.

Hölgyeim és uraim, figyelem! X. Y. kitűnő művésznőnk ad elő egy szót.

X. Y. száma nagy tetszést aratott. A gramofon újra elindult, ketten táncra perdültek. Most már nagy volt a sürgős-forgás és egyre emelkedett a hangulat. Egyik kis szobába valaki benetett egy üveg szilvóriumot, ez többeket odavonzott — az ajtó bezárta és percek alatt elfogyott a szilvórium.

AZ EMKE ORVOSI SZAKÜLÉSE. Az Erdélyi Múzeum Egyesület Orvostudományi Szakosztálya 1943. április hó 29-én, csütörtökön délután 6 órakor az Uj Kórház (Mikó-u. 4.) előadótermében tudományos szakülést tart. Üléselnök dr. Ludány György. Tárgysorozat: Bemutatás: dr. Kótyay Pál (sebészeti klin.): Enuresis nocturna okozó hólyagkő baloldali kettős veseregrendszer mellett. Előadások: dr. Szinagh Béla (szemészeti klin.): Tuberculin-energia megszüntetése B-vitamin befecskendezéssel gümőkóros szembetegségekben, dr. Osváth Lajos (MÁV kórház): „A gégerákról” és dr. Csiky Kálmán (ideg klin.): Adatok a sinus cavernosus thrombophlebitisének kérdéséhez. Az érdeklődő orvosokat és orvostanhallgatókat az Elnökség tisztelettel meghívja.

Figyelem! Csak az Ellenzék hírdetéseit eredményesek.

A bethleni Vasutaskör a harctéri sebesültekért

A napokénti szokásos nyugtázások formájából ezúttal hadd térjünk el. Maga a tény ugyanis, amellyel nyugtázunk, annyira szép és beszédes bizonyítéka a magyar áldozatkésztségre, hogy nem lehet elmenni mellette szótlanul. Röviden arról van szó, hogy a bethleni vasutaskör nemrégiben jótekonycélú bál rendezett. A jótekonycélra való tekintettel, a bál egyike volt a legsikerültebbeknek s felvonult azon Bethlen társadalmának színe-jára. Jóléti ugyan a bethleni polgároknak, hogy egy kellemes hangulatu bál összejövetel során állíthatnak valamit a harctéri sebesültek számára is. A bál bevétel tisztá jövedelmét, 830 pengőt kiadóhivatalunk útján a kolozsvári helyőrségi kórházban ápoló harctéri sebesülteknek juttatták. Bethlen maga egészen kis város. Lakosainak száma alig 7-8 ezer. S ennek az eldugott kis városnak lelkes vasutasköre hangulatos, kis bál mulatság során 830 pengőt tudott összegyűjteni a helyőrségi kórház honvédsébesülteinek számára. Nemes lélek-ből fakadó, követéremelő gyönyörű példáját adták ezzel önzetlen áldozatkésztségsüknek. A teljesség kedvéért szeretetadományt azzal nyújtattuk, hogy azt rendeltetési helyére juttattuk. Köszönet érte a harctéri sebesültek nevében...

A továbbiakban ezután nyugtázuk a K. K. S. E. 20 pengős szeretetajándékát, amelyet dr. Somody Istvánné koszorúmegváltás címén a hadbavonultak hozzátartozóinak adományozott.

KÁTEMAGYARÁZAT A BELVÁROSI TEMPLOMBAN. Április 28-án szerdán délután 6 órakor a szokásos kátemagyarázat Istentiszteletet a Farkas-utcai református templomban tartják meg.

AZ ÁLLATTENYÉSZTŐ EGYESÜLET KÖZGYŰLÉSE. Székelyudvarhelyi tudósítók jelentik: Az Udvarhelyi vármegyei Állattenyésztők Egyesülete báró Dániel Ferenc elnöklésével a napokban tartotta meg évi közgyűlését. A közgyűlésen a földművelésügyi minisztérium és Erdélyi kirendeltség Mondok Sándor gazdasági előadója képviselte. Megjelentek a közgyűlésen Heródek Sándor, az OMGE főtitkára és Teleki Mihály gróf, a Székelyföldi Állattenyésztő Egyesület Szövetségének elnöke is. Dániel Ferenc elnök megnyitotta a Szász Dezső igazgató ismertette az egyesület munkásságát. Eszerint a megye közsegei általában jó átlageredményeket értek el. A beszámolóhoz Boross György székelykereszturi gazdasági iskolai igazgató szót hozott. Majd Baré Gábor a számvizsgáló bizottság jelentését ismertette. Az igazgató választmányi gyűlés javaslatára a közgyűlés elnökévé Szentkirályi Kálmán alispánt, társelnökké Dániel Ferencet, alelnökké Szakáts Zoltánt, Gajdács Nándort és Erdélyi Déneet választotta meg.

Dr. Csánky Dénes előadása a múlt század magyar festőiről

Dr. Csánky Dénes, az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum főigazgatója kedden délután 6 órakor a Mátyás Király Diákház dísztermében magasszínvonalú előadást tartott „A múlt század nagy magyar festői” címmel. Az előadást szépségszámú, művészekből és műértőkből álló közönség hallgatta végig.

Az előadó ismertette a magyar festőművészet fejlődésének körülményeit és vázolta, hogy a magyar történelmi balsors mennyire éreztette hatását ebben a művészeti ágban is. A XIX. század magyar festői — bár a magyar festészet éppen mostoha körülményei miatt nem tudta mindig szorosan követni a nyugati irányzatokat — a klasszicizmus, realizmus és impresszionizmus jegyében alkotás megművelte. A magyar festőművészet legkiválóbb tehetségei külföldön keresték az érvényesülés útját és így az itthonmaradt közepes tehetségekre hárult az uttörés nehéz feladata. Ezek között kivétel volt Barabás Miklós, aki székely kitarással és önbizalommal togtott hozzá Markó Károllyal együtt a magyar festőművészet nyugati színvonalúvá emeléséhez. A korfordulója igen sok jeles művész alkotásával gazdagodott a magyar festőművészet. Jelenlétük ezek közül: Boross József és Madarász Viktor. A 48-as szabadságharc után Zichy Mihály, Lotz Károly, Székely Bertalan, Wagner Sándor és Benczur Gyula voltak nagyobb jelentőségű művészeink. A magyar festőművészet Munkácsy Mihály megjelenésével lép új korszakába. Munkácsy európai, sőt világszónymában is az első közé emelkedett és hatása — bár az iskolát nem teremtett — igen nagy volt. Szinyei-Merse, Pál László, Mészöly Géza, Bihary Sándor és végül Ferenczy Károly voltak a század legjelentősebb festőművészei, akik a festőművészet különböző ágazataiban jeleskedtek és tették a magyar nevet ebben a festészetben is ismertté. Az előadó egyes festők alkotásainak ismertetése közben vetítettképekkel szemléltette előadását, melyet a hallgatóság hálás tapsal közönt meg. R.

Május 2-án megnyílik a haditudósító kiállítás

Budapestről jelentik: Május 2-án, vasárnap a pesti Vigadó termeiben haditudósító kiállítás nyitja meg kapuit. A kiállítás gazdag anyagot tár a közönség elé mindabból, amit a fényképezőgép leneséje, a filmfelvétel, a művészek ecsetje és az eseményekben élő újságírók tolla megrögzített. Nagybecsonyi Nagy Vilmos vezérrezdes, honvédelmi miniszter május 2-án délelőtti 11 órakor ünnepélyes keretek között nyitja meg a gazdag és minden részletében lebilincselően érdekes kiállítást. A kiállítás május 2-tól 12-ig marad nyitva.

KINEVEZÉS. A vallás és közoktatásügyi miniszter Bíró Mózesné Thaly Ida kolozvári állami tanítóképzőintézeti helyettes tanár állami tanítóképzőintézeti rendes tanárrá kinevezte. (MTI.)

A HUNYADIÁK SZÁRMAZÁSA

Írta: SZÉLL SÁNDOR dr.

A Mátyás jubileumi emlékvé időszerűvé teszi, hogy mindarról megemlékezzünk, amit a Hunyadiakkal kapcsolatosan a magyar közvéleménynek tudnia kell.

A Hunyadiak származásának kérdéséhez a történetírás segédtudományainak (diplomatika, genealógia, heraldika, stb.) szakavatott felhasználása nélkül nem szólhatunk hozzá és igen sok tévhitet tudunk ezeknek segítségével eloszlatni.

A múlt század negyvenes éveiben a Magyar Tudományos Akadémia nagynevű elnöke, Teleki József gróf, a későbbi erdélyi kormányzó, nagyszabású hazai és külföldi kutatások nyomán írta meg nagyszerű művét: „A Hunyadiak Kora Magyarországon” cím alatt, amelyben (I. kötet 48. o., X. kötet 89. o.) a Hunyadiak származásának kérdéséről is taglalja.

A Hunyadiaknak magyar eredete Teleki József nagyszerű munkája folytán — írja néhány évtizeddel később kiváló genealógusunk, Nagy Iván a „Magyar Családok” című gyűjteményes munkájában — kétségtelenül tisztázva van. Hunyadi János és Hunyadi Mátyás a dunai nagymagyar birodalomnak olyan hatalmas alakjai voltak, akiknek neveit a nép aranybetűkkel véste szívébe. Ez a körülmény megmagyarázza azt is, hogy miért vallotta a birodalomban lakó minden népcsoport Hunyadi magáénak. Az egyes népcsoportok Hunyadi János, hol egyszerű tót vagy ruszin paraszt, hol pedig egyszerű oláh vagy szerb hegyipásztorból lett magyar hadvezérré. De megtaláljuk ezt a néplegendamotívumot a szlovén és albán népmesékben is. A származására nézve ez azonban egyáltalán nem döntő bizonyíték. Ugyanígy szintén nagy felületességre vallana az „oláh kenéz” megjelölésből a származásra következtetni, mert ez a megjelölés csak hivatali állást, foglalkozást, illetve közjogi helyzetet jelent. Mint ahogy a „székelyek ispánja” állás nem jelent egyben székely származást is. Rugonfalvi professzor a székelyekről néhány évvel ezelőtt megjelent könyvében például felsorolja a székely ispánokat. Genealógiailag vizsgálva a köztörténeti neveket, alig találunk közöttük székely eredetűeket. Ismert tény továbbá, hogy az akkori magyar birodalomhoz tartozó Havaselve bevándorló oláhokat magyar és kun eredetű „kenézek” szervezték meg a magyar királyi fennhatósága alatt használható népséggé. Ez egyben ezeknek a kenézeknek jogelődmi forrásuk is volt.

Az oláh származás ellen a legfényesebb bizonyítékot éppen maga Mátyás király szolgáltatja, aki az oláhokat (valachi, mai nevükön románokat) sem születetteknek, sem hivatalosnak (vocati) nem tartotta a szabadságra. Ez az oka annak, hogy egyes újabb román történetírók már teljesen elfordulnak Mátyás királytól és őt egyenesen az oláh nép (volachorum) ellenségének tartják. Ez csak annyiban hálátlanulág részéről, mert az oláhok mindamellett igen sokat köszönhetnek megerősödésük és szervezkedésük terén a nagy magyar királynak.

Minden komoly történetíró elvetette azt az ugyancsak néprégén alapuló feltevést, (amelyet érdekes fantáziával Fraknoi propagált), mintha Hunyadi János természetesen fia lett volna Zsigmond császárral. Ugyanez a néprégé meséli el a császári pecsétgyűrűt elragadó holló fantasztikus esetét is, állítván, hogy innen van a Hunyadiak címerében a gyűrűs holló. Ezt azonban megcáfolja a heraldika tudománya, mivel Hunyadi felmenői már korábban is használtak címerükben madarat, amely lehetett holló, de lehetett egy ősi magyar heraldikai figura, a fekete sas, vagy turul madár is.

Ugyanígy koholt mese a hízelgő Bonfini által költött feltevés, mintha a Hunyadiak az ősi római Corvinus patriciusi családból eredtek volna. Bonfini emez ösztönzésére nevezte magát Corvinus (Hollós)-nak Mátyás király, de őseinek ennek a névnek sehol semmi nyomát sem találjuk. Lehet, hogy Bonfini ösztönzésére nevezték a címerképben látható madarat is hollónak.

A Hunyadi család első ormányilag kimutatható őse Serbe volt, ennek fiai: Magos, Wajk és Radul 1409-ben élnek, amidőn Wajk Zsigmond királytól maga, testvérei és fia János részére kapja Hunyadi új adományként (az oklevelet lásd Fejér: Genus in cunabula et virtus joannis Corvini de Hunyadi, p. 32). Tehát már azelőtt is bírták Hunyadiot és valószínű, hogy azt Nagy Lajos adta 1378-ban Wajk-nak (lásd Fejér: i. m. 33. o.). Ettől kezdve nevezik magukat Hunyadiaknak.

Wajk udvari lovag (miles aulicus) volt Zsigmond király alatt, ami fényes hivatal abban az időben. Felesége karánsebesi urzsinai Erzsébet régi magyar nemesi család sarja volt. Wajknak két János nevű fia és két leánya volt. Az egyik leánya Székelyhez ment feleségül és ettől született Székely János a bán (kormányzó) és Székely Tamás a várnai perjel. Másik leánya, Mária Argyesi Manziához ment nőül, fiuk volt Oláh Miklós esztergomi érsek.

Wajk két János fia közül az idősebbik havaslevi kenéz, majd szörényi kormányzó (bán), később pedig a kiskori V. László mellett királyi helytartó (gubernator) volt; az ifjabb János szörényi kormányzó (bán) és nádorfehérvári várkapitány volt, aki 1441-ben esett el. A gyulafehérvári székesegyházban ez olvasható sírkövén:

„Miles Joannes vocatus, frater gubernator sit junctus coelicis cheris anno Dni 1454 de Hunyadi — Hic est tumulus Joannes miles Junior de Hunyadi vocatus frater eius.”

A két Hunyadi János testvér, mint szörényi bán nagy szolgálatot tett a királynak, ezért 1440-ben több új adományt kaptak. I. Wladyslaw királytól, 1445-ben pedig János és fiai: László és a későbbi Mátyás a gyulafehérvári káptalan által Világos vár, valamint az ahhoz tartozó arad- és záradmgyepei 110 helység birtokába minden ellenmondás nélkül beiktattatnak. Hunyadi János 1446-ban választott királyi helytartó (gubernator) és ugyanazon évben iktattatott be Déva várának és tartozékainak birtokába. 1453 január 30-án V. László király a királyi helytartót és maradékait örökös beszercei grófként nevezi ki. És megajándékozza őket az erdélyi Beszerce városával és annak minden tartozékával. Ugyancsak 1452-ben február 1-én címerbővítő oklevéllel tünteti ki a Hunyadiakat.

A törökverő Hunyadi János Nándor-Fehérvár ostrománál szerzett betegségében 1456 augusztus 11-én halt meg 68 éves korában. Feleségétől, Horogszeghi Szilágyi Erzsébettől fentebb is említett két fia maradt: László és Mátyás.

Hunyadi László 1452-ben már pozsonyi gróf és főispán, majd Nándor-Fehérvár várkapitánya. Alig 24 éves korában, 1457 március 23-án V. László Budán a Szent György-terén lefejeztette.

Hunyadi Mátyás Kolozsvárott született 1443 március 27-én hajnali 3 órakor az 1442-

ben épült és még ma is fennálló Svári kőházban. 1458 január 24-én még nem egészen 15 éves korában választották királlyá. Kiskorúsága tartamára nagybátyja, Szilágyi Mihály adottot mellé királyi helytartóul. 1464 március 29-ikén, 21 éves korában koronáztatott meg Székesfehérvárott. Meghalt Bécsben 1490 április 6-án, husvét előtti nagyhéten, némelyek véleménye szerint mérgezés következtében.

Ennyit mond röviden a genealógus a Hunyadiak származásáról és semmi okunk sincs arra, hogy ezeknek a nagy tudományos felkészültséggel bizonyított adatoknak hitelességét kétségbevonjuk.

Van még egy körülmény, amelynek alaposabb tanulmányozása közelebbi adatokat hozhat a Hunyadiak ősmagyar származása felől. A nógrádmezei mátraverebélyi templom restaurálásakor került elő egy síremlék, amelyen Péter mester, egykori erdélyi alvajda címere látható, amely címer egészen azonos a Hunyadiak által használt ősi címerrel. A címer azonossága már sok családnál szolgált utmutatásul az egyazon törzsből való származásra. Erdemes volna itt is tovább okmányoszerű bizonyítékokat szerezni arra vonatkozólag, hogy Mátyás király felmenői egy törzsből eredtek-e a fenti Vereb vagy Verebélyi családdal, amely családnál viszont több nyom arra utal, hogy a család a Zách nemzetségből, amely egyike legrégibb gyökere magyar nemzetségünknek.

A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából érdekes munkát adott ki egyik jeles heraldikusunk, Csoma József. Ebben a műben (A magyar heraldika korszakai) a következő figyelmre méltó megjegyzéseket olvashatjuk:

A magyar heraldika kutforrásait a XIV. század végéig csaknem kizárólag pecsétek képezték. A XIV. század második felében a sírkövekről a keresztet lemaradtak és a sírkő egész sima lapját az elhunyt teljes családi címere töltötte be. Ezzel a sírkövek a heraldika elsőrangú forrásává váltak, mert a rajuk vésett címerek feltétlenül hitelesek voltak. A XIV. század közepén festették legrégibb — mondhatnánk egyetlen — címeres kódexünket: a Kálty Márk-féle Képes Krónikát. A

krónika a XIV. század magyar kultúrtörténetének legbecsebb forrása. Bőve a magyar nemzet vezéri alakjai címerekkel vannak ábrázolva. Így Szent László király pajzsán a birodalmi magyar kettőskereszt jelvénye látható. Az első heraldikai emlékek a kódexben egy vezéri férfi alakja, zászlaján, címlén és pajzsán egy varjuhoz hasonló madáralakkal. Ugyanez van Arpád vezér hadipajzsára festve, fekete színben, két helyen is. Ez volna tehát a mondabeli turul madár (fekete sas), de ez a magyar vonatkozású heraldikai kép, mint közös jelvény van feltüntetve (már a hunoknál is) a hét vezért ábrázoló miniatűrön. Az eddig meghatározott 29 nemzeti címer csaknem egészen képviseli a XIV. század végéig használt összes címeralakokat. Ott van a sas az Aba-nemzetség és még vagy tíz más nemzetség címerében (Csoma i. m. 27. o.). A felette sas (turul) amagyar heraldika főkorszakának legkedveltebb címerállata volt. A XIV. század végéig címeremlékeink a klasszikus heraldika legszebb alkotásai közé tartoznak.

Ilyen emlék lehetett az ősi honfoglaló magyar törzsből eredt Vereb, Verebély és Hunyadi családok címerképe is. A címer utmutatása alapján most már további kutatásokat lehetne végezni ebben az irányban és nem lehetetlen, hogy csakhamar döntő bizonyítékokat kaphatnánk arra, miszerint a Hunyadiak az említett családdal egy törzsből a honfoglaló Zách (Zagh, Sagh) nemzetségből eredtek volna. A nemzetség tagjainak a délvizdiki részre való jutását is megmagyarázhatjuk, de emlékünke idézzük az egyen-ezen törzsből eredt Zách Felician tragédiáját az Anjouk alatt a visegrád-váraljai királyi palotában, aki családi becsületében megsértve, felháborodásban merényletet követett el a királyi család ellen és ezért családjának kiirtásával kellett bünhődni, ami Anjou Károly Róbert fényes uralkodására az ellen sőtét fényt veti. Ha a Hunyadiak valóban e nemzetségből eredtek, érthető Délvidék me-nemkülésük, de érthető gyors fellemlkedésük is Nagy Lajos király és Zsigmond király alatt.

Bármint álljon is az ügy, bizonyos, hogy a Hunyadiakban egyik régi magyar család leszármazottait tisztelhetjük.

Óvári-Öss József székelyföldi riportsorozata

A kászoni „Tutankhamen”

KÁSZON, április 28. Eddig csak borvízről volt nevezetesség, de néhány hónap óta újabb, a helyi kereteken messze túlmenő nevezetessége van a kis székely községnek. A híre messze futott, bejárta a négy székely vármegyét, sőt egy a Székelyföldet járó híres budapesti egyetemi tanár jóvoltából a nagy külföldi orvosi szemlék is foglalkoztak már az esettel. En bevallom, most hallottam először, Csikszereván, vidám baráti körben, mert az esetet mindenki humoros oldaláról fogja fel. Így szólt a kérdés:

— Hát a kászoni papot láttad-e már? Olyan hangsúllyal kérdezték, hogy azonnal megütötte füleimet a szó. Nyilvánvaló volt már magából a hangsúlyozásból, hogy nem az eklézsia papjáról, nem is a plébánosról, szóval nem az élő kászoni papról van szó, hanem egy másik kászoni papról, aki nem tudom, mi okból, milyen módon, de valahogy nagy névre és hírre tett szert.

— Nem! — feleltem mehökkenten. Honnan ismerném és hol láthattam volna?

— Azt pedig meg kell nézni! — mondták most már többen és a szemük huncutul összenézett. — Ilyen csoda még nem volt.

Sorjában derült ki, hogy a kászoni pap csak valamikor volt pap, többszáz évvel ezelőtt és a természet csodálatos összeállása folytán mumifikálódott. — Ezt valóban meg kell nézni — döntöttek —, ha már itt vagyok.

Meg is néztem. Késsé körülményes volt hozzájutni. A husvét ünnepek előtt nem tudni miért, a MÁV-AUT felfüggesztette a csikszereván-kászoni társaságkocsi-forgalmat és csak nagynehezen lehetett magánjárműhöz jutni.

A harangozó fia mumiát mutogat

Maga a mumiá a templomhoz tartozó, kikövezett sírveremben nyugszik és „közkiállatra” a harangozó fia szokta megmutogatni az idegeneknek.

Lemeget a pincébe, ahonnan valószínűleg átjárás van a sírkamrába és egy nyilvános kidugja a föld felszínére a mumiát. Késsé szokatlan, mondhatnók, kegyeletlenség módja a halottfékezésnek.

Arról nem is beszélünk, hogy volt idő, nem is olyan régen — szavazható tanuk mesélik —, amikor a gyermekek az utcán játszadoztak a mumiával. Körültek a földön és körbe hajgálták a mumiát. A következménye meg is lett, mert egyik lába eltörtött, úgy, hogy be is kellett fassítani. Erélyes közbejövésre volt szükség, míg a „kászoni pap” — mert mindezt csak így ismerik — visszakért a helyére.

Maga a mumiá cőtétbarna, szilvaiz-színű, teljesen összeaszalódott emberi test. Csupa csont és bőr. Hihetetlen módon öszezse, goro-

dott. Alig 120 centiméter. A délamerikai aztékok híres totemjei, az európai tudósok által megkérdezten és ismeretlen módon citrom-nagyságúvá aszalt emberfejek jutnak az eszembe. Egyetlen testrésze sem hiányzik. Megvan a haja is. Értéketlen, hogy maradhatott épségben ennyi időn át mindenféle külső behatás nélkül és hogy történhetett meg az is, hogy a csontjai és a bőre épségben megmaradtak, míg a belső részek tökéletesen összeszáradtak.

Ki a mumia?

Hogy ki volt a „kászoni pap”, sokáig rejtély volt, míg György Gábor román kat. esperes fáradságos kutatás után fényt nem derített erre a kérdésre. Hosszu hónapokon át böngészte az esperes a régi feljegyzéseket, család levéltárakat, míg

a napnál világosabban be nem bizonyosodott előtte, hogy a kászoni mumia valamikor Andrassy Mihály néven élt és az Ur 1732-ik esztendőjében Tusnádon volt plébános.

— Az még kiderítetlen — meséli az esperes —, hogy Andrassy Mihály miként került Kászónba és miért itt és miért nem Tusnádon temették el. Erre vonatkozó feljegyzéseket nem találtam sehol, de talán a szerencsétlen végű Rákóczi-felkelés utáni nehéz idők ezt is megmagyarázzák. A keresztlevele megvan. Eszerint kászoni feljeli születésű volt. Azt tudjuk, hogy sokáig betegeskedett. Valószínű, hogy halálát érezte közeledni, és ezért jött haza Kászónba.

— Megtaláltam azt az írást is — folytatja az esperes —, amelyben

Andrassy Mihály öt aranyat adományoz az egyháznak és kéri, hogy halála után a szószeék alá temessék.

Arról már nincs feljegyzés, meghagyta-e szegény megboldogult Andrassy Mihály, hogy milyen ruhában temessék a szószeék alá, mert bizony

Tusnádon egykori plébánosa úgy fekszik a szószeék alatti kriptában, ahogy az Ur Isten negyedik századdal ezelőtt megteremtette.

Ghandi hozzákepest állig felöltözött gentleman. Ruhafoszállyokat viszont találtak a kriptában, tehát ruhában temették el, csak hát kétszáz esztendő mégis csak hosszú idő és a ruha bizony azóta teljesen szétfoszott. No meg bizonyára a kászoni cseméték is segítettek az enyészeteinek egy cseppet.

Mi a magyarázata annak, hogy Andrassy Mihály holtestese több, mint kétszáz éven át épségben megmaradt? Ha t. i. megegyezünk abban, hogy a csodák kora lejárt...

Csoda, vagy ?...

Többféle uton keresték a választ, de eljés magyarázatot egy sem adott. Próbálták azzal magyarázni, hogy a kászoni talajnak, amely köztudomás szerint is vulkanikus eredetű, erős rádiusos, esetleg más természeti kisugárzása van és ez a kisugárzás tartotta épségben a holtestet. A magyarázat azonban túl tudó-

mánytalan volt. Később orvosok is megvizsgálták a mumiát és kétségtelenül megállapították, hogy azt nem balszamozták be.

Maradt tehát a lehetőség: nem kerültek-e olyan anyagok a szervezetebe, amelyek a balszamozást más külső behatás nélkül is elvégeztették?

A kutatók ebben az irányban indult meg és szenzációs felfedezéssel járt. Így találtak leveleket, amelyekben arról esik említés, hogy „egy tusnádi pap, aki súlyos heptikában szenved, fáradhatatlanul járja a hegyeket és különböző növényeket gyűjt. Ezeket megtözi, napestig kotyvaszt tűzhelyén, mint a boszorkányok, a lakása olyan, mint a jadaszsonyoké, de szed mindenféle mérges búrjant, szárítgatja, porrá őríti őket, megtözi, leparatja, ismét másokkal összekeveri és a végén megissza. De nemcsak maga használja orvosságul a havasi legelők különböző növényeit, hanem másoknak is ajánlja és sokakat meg is gyógyított nyavalyáikból”.

Közismert dolog, hogy az erdélyi havasok a világ leggazdagabb gyógynövénytelephelyei. A háború folytán megegyezésorozódott szükséglet már évtized óta innen elégíti ki digitalisban, árnika tinktúrában és a háborús sebeszet millió gyógyszerében. Egész Németországot mi látjuk el ezekkel az anyagokkal, nem is beszélve az igen magas fokú élő magyar gyógyszeriparról.

Feltehető, hogy Andrassy Mihály, a tusnádi plébános tudós ember volt,

hiszen a régi feljegyzések ilyenek mondják, aki ismerte a havasi növények gyógyító erejét. Épp ilyen kézenfekvő a következtetés, hogy azok az anyagok, amelyeket elhatalmasított tudóhaja gyógyítására éveken át beszédett,

lerakódtak és felhalmozódtak szervezetében. Tudóhajt nem gyógyították meg ugyan, ellenben 56 éves korában bekövetkezett halála után épségben megtartották holtestét.

Természetesen minden csak feltevés, de a környékbeliek esküsznek rá: fideses volna, ha az arra hivatottak komolyan foglalkoznának a kérdéssel. Nem volna másra szükség, minthogy orvosi bizottság a helyszínen vizsgálja meg a mumiát és akár boncolás által állapítsa meg a természetű csoda okát.

Az meg már a közigazgatási hatóságok dolga lenne, hogy a mumiát felöltöztessék és akár üveg, akár más koporsóba zárják, mert kétségtelen, hogy néhai Andrassy Mihály holtestese idegenforgalmi érdekesség, de mégis csak furcsán hat, amikor az „idegenforgalmi érdekességet” a kászoni harangozó fia a lábánál fogva kidugja a föld aól.

Felhívjuk kulturális egyesületeink és muzeumaink figyelmét a „kászoni pap” mumiájára és kíváncsian várjuk, hol kap végre nyugodalmat néhai Andrassy Mihály.

TÜLTÖTÖLLAK minden árban, mindégben, nagy választékban az „Ellenzék” könyvesboltban.

Megkezdődött a kolozsvári „zsir-panama” főtárgyalása

KOLOZSVÁR, április 28. (Az Ellenzék munkatársától.) A kolozsvári törvényszék kedden kezdte meg annak a nagyarányú közellátási-visszaélésnek tárgyalását, amely az elmúlt évben hetekig foglalkoztatta a közvéleményt. Tíz kolozsvári hentesmester került az úzsorabíró elé, kik ellen az a vád, hogy

meghamisították a közfogyasztásra kerülő zsírt és több mint tízezer pengő jogosulatlan keresethez jutottak.

A vádlott mészárosok annakidején megbízást kaptak a város vezetőségétől a város által hízalt sertések levágására. A vádirat szerint 1941 júliusától októberig a városnak szállított 44.275 kilogramm zsírt a hatóságilag megállapított 30.24 pengő viszonteladói ár helyett 10.13 pengővel drágábban adták el. A valódi súlymennyiséget selejtes anyagok hozzáadásával meghamisították és ezzel is jogosulatlan haszonhoz jutottak.

A külpolitika hírei

A LEGUTÓBBI HARCOKBAN Shantung tartományban a kínai nemzeti kormány és Japán csapatai megfutamították a csungkingi kormány 60.000 főnyi hadseregét. Közel 2000 kínai holtan maradt a csatában. A nangkingi és a japán csapatok sok foglyot ejtettek és nagymennyiségű hadizsákmányt jutott a kezükbe.

HU CSUMING, a Santung-Kiangsi területén működő csungkingi tengerészeti parancsnoka 1200 emberével csatlakozott a nangkingi és a japán csapatokhoz. Ebből az átpártolásból is a csungkingi csapatok romló szellemére lehet következtetni.

RIO DE JANEIROBOL JELENTIK: Boavista brazil városban, amely Brit-Guyana határán van, rendkívül súlyos feketehimlő járvány tört ki.

A DIARIO DA MANHA foglalkozik a katyni tömegmészárlással és részleteket idéz Churchillnek a „Nagy kortársak” című munkájából. Részben ezekre az idézetekre, részben a katyni „ténykedésre” utalva helyesli, hogy Portugália sohasem volt hajlandó elismerni a Szovjetet. Portugália — írja a lap — nem óhajt belelesni azokba a csapdába, amelyekbe ez a hatalom létesített az európai műveltségnek.

A NAGY KELETÁZSIAI ORSZAGOKNAK a buddhizmus révén való közelebbhozási érdekében a japán ifjúsági buddhista szervezet nagykeletázsiai buddhista gyűlést hívott össze Tokióban június elejére. Az értekezlet a nagykeletázsiai nemzetek vallási és kulturális együttműködésének gyakorlati kérdéseit kívánja megbeszélni.

MINT WASHINGTONBOL JELENTIK, Philipps, Roosevelt indiai külügyminiszterét vasárnap visszautazott az Egyesült Államokba.

A FASISZTA PÁRT értesítője közli, hogy egész Olaszországban megünneplik május hó 9-ét, a hadsereg és a birodalom napját. Ekkor nyújtják majd át itt a hadirokkant igazolványt azoknak a városoknak, amelyek a legjobban sujtott az ellenséges légitámadás.

A DUCE javaslatára a király és eszár Curio Barbasetti De Prun gróf hadseregtábornokot kinevezte a savoyai katonai rend parancsnokává. Barbasetti tábornok harctéri érdemeiért kapta a kitüntetést. 1940-ben parancsnok volt a nyugati arcvonalon működő Superba hadosztálynak, azután résztvett a libiai hadműveletekben és Tobruknál visszavert csapatát élén a partraszálló angolok támadásait.

A WASHINGTONI képviselőház költségvetési bizottsága Roosevelt elnök és Hull külügyminiszternek megkelelően 14 szavazattal, 11 szavazat ellenében, jóváhagyta a kölcsönös kereskedelmi egyezményekről szóló törvény 3 évvel való meghosszabbítását.

MINT a Német Távirati Iroda értesül, a kedde virradó éjszaka Nyugatnémetország területe ellen intézett angol légitámadás alkalmával a végleges jelentések szerint 16 ellenséges bombázót lőttek le a németek.

ARAGONIT IRÓKÉSZLETEK, HAMUTALAK, KÖNYVTARTÓK remek kivitelben kaphatók az „Ellenzék” könyvesboltban, Kolozsvár, Mátyás király-tér 2.

A per vádlottai Kírkósa Gyula, Barabás György, Fejér István, Máncs János, Wurschner Gábor, Tóth Gábor, Csapór Sándor és Gürsch Vilmos mészárosok, Lakatos Zoltán sertéskereskedő és Szigethy Gyula színesz. A közellátási visszaélés ügye először a vezérkar főnökének külön bírósága elé került, a katonai bíróság azonban nem állapított meg honvédelmi vétséget és az ügyet a polgári bírósághoz tette át. A keddi főtárgyalás, amelyen dr. Vitos Pál elnökölt, a vádlottak kihallgatásával kezdődött. A mészárosok azzal védekeztek, hogy azért tettek jeget a zsírba, mert nyáron feltétlenül szükség volt a zsír megszilárdításához a jég hozzáadásával. Hangoztatták továbbá, hogy a közfogyasztásra kerülő zsírhoz egy százalékos vízmennyiség hozzáadását a törvényes rendelkezések is megengedik. Máncs János, Wurschner Gábor és Tóth Gábor mészárosok a zsír eladásánál közvetítő szerepet játszottak és ezért emelt vádat ellenük az ügyészség.

A vádlottak kihallgatása után a tanúkihallgatásokra került sor. Kihallgatták többek között dr. Várhelyi László polgármesternhelyettest, aki elmondotta, hogy a mészárosok a város által hízalt minden egyes darab sertés után huszonöt kiló fehérarút kellett beszállíttatni. Később panaszok érkeztek, hogy a zsírban jelentős mennyiségű vizet és más idegen anyagot tartalmaz. Így indult meg a büntügyi eljárás. Kelemen István vágőhídi igazgató kijelentette, hogy a viztöbblet semmi esetre sem származhatott a hűtőház tetőzetén becsurgó esővíztől. A hűtőháznak az a része, ahol a tárolt zsír állott, teljesen vízmentes volt. Kihallgatták dr. Hegedűs Sándor városi ügyészt, valamint a közellátási hivatal több tisztviselőjét, akik előadták, hogy a hatóságok hogyan jöttek rá a panamára. A tárgyalást este fél kilenc órakor fejezték be és annak folytatását ma délelőttre tűzték ki a törvényszék.

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetések díja szavanként 7 fillér, vastagabb szedéssel 14 fillér, a legkisebb hirdetés díja tíz szög 70 fillér. Állást keresők részére szavanként 4 fillér, vastagabb szedéssel 8 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresők részére 40 fillér. Kezelési költség: Cim — kiadóban és jellegű hirdetések után 20 fillér. Kedvezményes árak nagyobb költséknél. — Apróhirdetések előre fizetendők. Vidéki belyegeket is beküldhetők.

VEGYES

ELVESZETT, vagy elloptak egy fején fekete-sárga szemüveges nőstény drótszörű fehér kölyköt szombatján. Nyomra vezető magas jutalmazom. 01349

ONÁLOSÍTÁSI alaptól, üvegezés, képeretkezés, olcsón készül Farkas Emilnél, Deák Ferenc-utca 18. F

ERNYŐZIM (Mészáros-utca 1. udvarban) szakszerű ernyőnyitást, ártulást vállal. Kész ernyők raktáron. F

MÉRNOKOK, építésszek, iparosok, költségvetések, számlák beadványok, okmányok leírását, fordítását szakszerűen és pontosan elkészíti Istok János másoló és fordító iroda, Deák Ferenc-utca 11. szám. Iskolások részére árkedvezmény. F

Költségvetések, számlák, egyetemi-iskolai dolgozatok másolása, fordítások bármilyen nyelven, sokszorosítás, óragépelés, GÖRÖG ELEMÉR másoló és fordító irodájában szakszerűen készülnek. Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 1. szám. (Városházával szemben.) 01205

ADÁS-VÉTEL

TELJESEN új, modern konyhabutorberendezés eladó. Lázár-utca 17. 01340

HASZNÁLT varrógépeket, kerékpárokat veszek. Javításokat válllok. Széchenyi-tér 9. Varrógépraktár. Hívásra házhoz megyek. F

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyeg legelőnyösebben vásárolok. Herczegné bélyegkereskedés, Dávid Ferenc-utca 12. F

ELADÓ 500-as B. M. V. motorkerékpár, teljesen jókarban, üzemképes. Széchenyi-tér 21. 1156

RÁDIÓM, legújabb típusú, nagy, hatlompás, még nem használt, 680 pengőért, 60 pengő engedménnyel eladó, esetleg kisebbre cserélem. Mátyás-tér 7., portás. 1171

MODERN könyvház nagy választékban, olcsón eladók. Theil, Munkácsy-utca 24., állomásonál. F

MODERN konyhaberendezés és kétszemélyes rekamie, alig használt, eladó. Fogoly-u. 7., ajtó 1. 1163

Félévszázados külföldi összeköttetésem lehetővé teszi, hogy finom solingeni acélárakban és szemüvegekben még mindig a legjobbat és viszonylag olcsón tudom nagyrabecsült vevőimnek nyújtani.

A világhírű J. A. Henkels solingeni iker-jegyű zsebkések, ollók, borotvák, kertieszközök, valamint

önborotváló pengék
gyári lerakata.

Kun Mátyás Fia

Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 1.

ALLÁSTKERES

KÖZÉPKORU intelligens nő 100 pengő kaucióval üzleti elfoglaltságot keres. Ajánlatokat a kiadóba kérek „4—5 órai” jellegre. 01339

ÓRAKÖNYVELEST válllok. Megkeresést „Nem munkaszolgálat köteles” jellegre kiadóban. 01333

KIVÁLÓAN szabni tudó szabósegéd alkalmazást keres. Erdős, Kovács-utca 7. sz. 01348

INGATLAN — LAKÁS

KET szobából álló irodahelyiséget keresünk a központban, vagy a vármegyeháza közelében. „Kereskedelmi R. T.” jellegre kérjük az ajánlatokat a kiadóba leadni. 01324

RAKÓCZI-ut elején, egy-, vagy kettőszobás, összkomfortos lakásomat elcserélném belvárosi 2, vagy 3 szobással. Telefon: 35—53. szám. 01336

BÉRHAZAKAT, családi házakat, parcelákat előnyösen és gyorsan közvetítek. Össze-kötéseim révén budapesti eladó ingatlanokról is megfelelő felvilágosítást nyújtok. Török ingatlanforgalmi iroda, Kornis-utca 1., Telefon 17—96. F

ELADÓ Főter mellett egyemeletes bérház, üzlethelyiséggel, 200.000 pengőért. Pata-utca elején 3 szobás új ház, nagy udvarral 42.000 pengőért. 1300 □-es gyümölcsös, két szoba, konyhával és 100 gyümölcsfával 17.000 pengőért. Istok iroda, Deák Ferenc-utca 11. F

ELCSERLNÉM virágzó fák közötti 2 szobás, tágas, komfortos lakásom belvárosi ilyenért. Cim könyvesboltban „Napsugaras” alatt. Megkeresés délután. 1167

BÉRBEADÓ BORSZÉKEN a főúton hat-szobás villa, konyhával, utcai fedett verandával, penzionnak alkalmas. Címeket „Saison” jellegre a kiadóba. 01351

KERESEK május elsejére a Sétatéri Kioszkba állandó munkára, takarítónőket és konyhai kisegítő lányokat. Érdeklődni lehet Unió-utca 21. „Unió-étterem”. 01355

KIADÓ 50 éve fennálló fűszerüzlet. Munkás-u. 34. Érdeklődni 1—4. 01354

SÜRGŐSEN eladó belvárosi bérház 230.000 pengőért. Elutazás miatt Attila-ut körzetben adómentes villa, 1x4 szoba és 2x2 szobás, komfortos lakással 110.000 pengőért. Új, masszív villa, 2x3 szobás lakással 125.000 pengőért. Egy villa 4 szobás, teljes komforttal, szép kerttel 62.000 pengőért. Családi ház, 2 szoba, konyha, fürdőszobahely, szép kerttel 36.000 pengőért és egy ház hely viz, villany- és csatornával. Ingatlanközvetítő Mátyás király-tér 19. F.

APRILIS

28

Szerda

SZÍNHÁZ — MOZI — RÁDIÓ

Társadalmi események

Este 7 órakor Makkai Sándor előadása: Az egyház címen, a Mátyás Király Diákházban.

MUZEUMOK: Erdélyi Múzeum őskori, a római, népvándorlási, iparművészeti és művészeti fái. Renaissance kémléktan. Bátya-utca 2. Nyitva 9—13 óráig.

A finn kiállítást délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig lehet megtekinteni az egyetemi könyvtár kiállítási termében. A kiállítás időtartama alatt könyvvásárlást is rendeznek.

Állattani Múzeum: Mikó-utca 5. sz. Nyitva 9—12 óráig. Megtekintése bejelentendő az OMH kirendeltségben.

Botanikus Múzeum. A Botanikus-keriben, Majális-utca 42. Nyitva: 8—13. 15—18 óráig.

EGYETEMI KÖNYVTÁR Nyitva hétköznapokon délelőtt 8—1-ig és délután 3—8 óráig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3—9 óráig.

A KOLÓZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

1943. április 28. Szerda fél 7 órakor Mária Főhadnagy. A Tíz Szervezet előadása. Bevezetőt mond Füstty Béla igazgató, főtizedes. Jegyeket a pénztár nem árusít.

1943. április 29. Csütörtök fél 7 órakor HARMONIA A KISLANY. Bólszennet. Rendes helyárak.

1943. április 30. Péntek fél 7 órakor: TOSCA. Bérletszünet. Opera helyárak.

1943. május 1. Szombat fél 7 órakor: I. COPPELLA. II. MAROSSZÉKI HUSVET. III. SEMREZÁDE. Balett. Bérletszünet. Opera helyárak.

1943. május 2. Vasárnap délután fél 3 órakor: VEN DIOFA. Olcsó helyárak.

1943. május 2. Vasárnap fél 7 órakor: MARIA FŐHADNAGY. 25-25. Bérletszünet. Rendes helyárak.

1943. május 3. Hétfő fél 7 órakor: A FÖSVÉNY. A Tíz Szervezet előadása. Bevezetőt mond Szeikovits Ferenc igazgató, főtizedes.

MOZIK MŰSORA

ÁRPAD, TARKA-BARKA. II. RÁDBIZOM A FELESEGE.

CORVIN: ISTEN RABJAI

ERDELY: BOB HERCEG.

EGYETEM: LEGENYVÁSAR.

MÁTYÁS: HÁZASSÁGGAL KEZDŐDIK RAKÓCZI: RÉGI NYÁR.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 29.

BUDAPEST 1.: 5.40 Űzen az otthon. 6.40 Ébresztő, torna. 7. Hírek, közlemények, reggeli zene. 10. Hírek. 10.15 Zenekari művek. 11.10 Nemzetközi vízjezőszolgálat. 11.15 Fülöp Mária zongorázik. 11.40. Külföldi híradó. Felolvasás. 12. Harangzó, fohász, Himnusz. 12.10 Országos Postaszeneke. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vállalkásjelentés. 13.30 Honvédeink üzenek. 14. Perts Pali cigányzenekara muzsikál. 14.30 Hírek, műsorismertetés. 15. Rádiózenekar. 16. Simonffy Margit Arany János-verset mond. 16.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17. Háztartási időszaki tanácsadó. 17.25 A Tenno születésnapja. A magyar rádió ünnepi esze Hirohito császár születésnapja alkalmából. 18.30 Hírek. 18.45 Magyar művészek a Magyar Vöröskeresztért. Közvetítés a győri Kulturpalotából. 21.40 Hírek. 22.10 Nyári Dező cigányzenekara muzsikál. 22.50 Zenekari művek. 23.45 Hírek.

Hirdessen Erdély legelterjedtebb napilapjában, az Ellenzékben.

SPORT

Ujpest után — Ujvidék előtt

Sorok a 24. forduló tanulságairól,
a KAC feltámadásáról és néhány időszervi kérdéssről

Két héttel ezelőtt — a könnyelműen elvesztett kispesti mérkőzés után — kemény szavakkal ítéltük el azt a felelőtlen magatartást, amellyel egy-két játékos súlyosan vétett a válságos helyzetéből kiemelkedni törekvő nagymultu KAC erkölcsi rendje ellen.

Nyilvánosság elé hoztuk a válság okait, mert meggyőződésünk, hogy az elfogult szemlélet, a kirívó hibák takargatása és általában mindaz, amit lokalpatriotizmusnak neveznek, nem épít, hanem csak rombol és eredményt válik a még mélyebbre zuhanás veszedelmének.

Rámutatunk arra, hogy inkább kiszolgáltuk magunkat a „közvélemény” felzúdulásának, de egy lépéssel közelebb hoztuk az illetékesek a helyzet tisztább áttekintéséhez, nevezetesen annak felismeréséhez, hogy Erdély fővárosának presztizskérdés nemcsak a kulturális fejlődés és egyéb vonatkozásu haladás, hanem a sportélet elsővonalbeli biztosítása is.

Örömmel láttuk, hogy megállapításainkat nem fogadták meg a részrehajlók sem műfahabozással,

sőt beismerték az eddigi helytelen álláspontunkat bizonyos részletekben.

És újra megindult a megalkuvás nélküli, szigorú ellenőrzés. A vezetők határozottan kimondták, hogy senki sem érezheti magát pótolhatatlannak és azt, aki vét a sportszerűség ellen, kiméletlenül kizárják a csapatból. Felvilágosítások és fogadalmak hangzottak el, amelyekből kibontakozott a szilárd elhatározás: „egy tizenegyet — tizenegyet — egyért — mindnyájan Kolozsvárra!”

A fogadalomnak pedig csak akkor van értéke, ha százszázalékosan érvényre juttatják. Következett a SalBTC elleni mérkőzés. A legsportszerűbb keretek között a fiúk kivitték a győzelmet a bajnokság 6-ik helyezettjével szemben és megcsillagították a bentmaradás reményét. Ekkor még hallgattunk: óvakodunk a korai diéséret nyilvánításától. Aztán a 7-ik helyezett Ujpesttel kellett felvenniük a küzdelmet idegen pályán, a nagynevű csapatért minden esetben szívszűzösen tüntető közönség előtt.

E sorok írója elkíserte a csapatot budapesti útjára és ugyszólván minden idejét a játékosok körében töltötte.

Öröm volt látni azt a bajtársias szellemet, öntudatos fegyelmet és lelki felkészültséget, amely a legjobb biztosítéka volt a jó eredményre való törekvésnek.

A jelszó, a fogadalom lényege tetté érett ennek a szellemnek sugárzásában és a fiúk bizonyították, hogy szívvel-lellekkel kezdenek Kolozsvárt. Újabb értékes ponttal enyhítették a válságot és egy lépéssel közelebb jutottak városunk labdarúgó sportját a megnyugtató kibontakozás felé.

Most nem kételkedünk abban, hogy vasárnap, amikor ismét magukra öltik a piros-fehért és a közönség tapsviharáról kísérve felsorakoznak a „Hiszekegy” elmondására, még fokozottabban átérzik azt, amiért harcolniuk kell.

Meggyőződésünk az, hogy vasárnap „nézősücskal” büszkélkedhetik majd az öreg lelátó és a napsütötte állóhely. Mert most az eddigi távollétükkől tüntető is fellelkesültek és szemtanúi óhajtanak lenni a sorsdöntő mérkőzésnek.

Végezetül kitérünk az általunk egyébként igen nagyrabecsült fővárosi sportlap Ujpesti beállítottsága tudósítójának ama szerencsésnek nem mondható jellemzésére, amely szerint „a KAC a hajrában szicíliai módon védekezett ellenfelével szemben...” Nem kételkedünk abban, hogy a tudósító kitűnő ismerője a szicíliai harcmodornak, de valószínű, nem alkalmazta volna eredeti megállapítását, ha tudja, hogy az olasz válogatott csapat igen sok kiválósága származott éppen Sziciliából. Tehát: inkább „szicíliai módon”, mint zsenigén, hanyatessa a Nagy Játékosok még nagyobb nagysága előtt, szinte udvariasan tesztelve őket a kapuba... A „Heti bizonyítvány”-ban ellentétben, ezzel a dicsárettel, 7-es osztályzatot adott a KAC-nak erőnlétből. Ugy látszik, már nem futotta többre az elismerésből... (László)

Előkészületek a Hadtest-vívóbajnokságokra

KOLOZSVÁR. Jelentettük, hogy a Hadtest vívóbajnokságokat április 29. és május 2. között Kolozsváron rendezik meg. A bajnokságok iránt nemcsak Kolozsvárról, hanem Erdély-szerte igen nagy az érdeklődés, mivel

a négynapos versenyen Erdély legjobb katonatiszti vívói csapnak össze a Hadtest bajnoki címért.

A négynapos versenyt a KAC Unió-utca 21. szám alatti emeleti nagyertermében rendezik és minden számban sok indulóra számítanak.

Éled Kolozsvár ökölvívósportja

KOLOZSVÁR. Erdély fővárosában is lassankint megindul az ökölvívó élet. A KKASE ökölvívó gárdája a mai naptól minden szerdán és pénteken a városi sporttelepen délután fél 6-tól fél 8 óráig tartja edzéseit. Győrki István, a KKASE volt versenyzőjének vezetésével.

Győrki készíti elő a KKASE ökölvívó gárdáját a május 16-iki Budapesti NSC elleni kezdők ökölvívó versenyére.

A versennyel kapcsolatban a KKASE vezetősége ezúton hívja fel az öklözni szándékozó fiatalokat, valamint a leventéket, hogy a kezdők versenyén, mely egyúttal tehetségku-

tató verseny is lesz, minden olyan 16. életévét betöltött ifjú indulhat, aki még nem indult nyilvános versenyen és leigazolta nincsen. Jelenkezni lehet minden szerdai és pénteki edzésen Győrki edzőnél a városi sporttelepen, ahol a KKASE öltözőjében tuss áll a versenyzők rendelkezésére.

Mindkét nap győzött a KEAC Kiskunhalason

KOLOZSVÁR. A KEAC csapata husvét mindkét napján szép győzelmet aratott Vargha Jenő testnevelő tanár szülővárosában, Kiskunhalason. Első nap a kiskunhalasi MOVE csapata ellen Jeszenszki és Rusz gólaival 2:1 (2:0) arányban győzött, míg ünnep másodnapján a Kiskunhalasi AC ellen 6:3 (2:2) arányban győzött. A gólok közül Kürthy egymaga ötöt rugott, míg egyet Rusz.

A KEAC együttesét igen meleg fogadtatásban részesítették Kiskunhalason. A vasárnapi mérkőzést 1200 néző előtt játszották le és előtte a város polgármestere üdvözlötte a kolozsvári egyetemi csapatot és abból az alkalomból, hogy ezúttal először látogatott el erdélyi csapat Kiskunhalas városába, örömeinek adott kifejezést, majd átnyújtotta az egyesület emlékéremét. Az üdvözlő beszédre Vargha Jenő testnevelő tanár, a KEAC ügyvezetője válaszolt, aki a kolozsvári egyetemi színek fekete-fehér selyemzslóját adta át a város polgármesterének.

KÖZGAZDASÁG

Az erdélyi alispánok és polgármesterek résztvesznek a kolozsvári menetrend-értekezleten

KOLOZSVÁR, április 28. A mai kir. államvasutak igazgatósága, mint már jelentettük, csütörtök délelőtt 10 órára a Kereskedelmi és Iparkamara nagy tanácstermébe menetrendi értekezletet hívott egybe. A menetrendi értekezleten a MÁV igazgatóságát dr. Alsözy Béla MÁV igazgató, kormányfőtanácsos képviseli. Részt vesznek az értekezleten az erdélyi vármegyéek alispánjai és polgármesterei, Bihar megye alispánja és polgármestere, valamint az érdekelte kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági érdekképviseletek vezetői. Az értekezleten a május 17-én életbelépő menetrendet ismertetik és az érdekeltek elhangzó kívánásaikat tárgyalják le.

VIGYÁZZUNK OLAJLENVETÉSÜNKRE! A tartós szárazság és a nagy meleg egyes vidékeken veszélyezteti az olajlenmagvetéseket. A földművelésügyi minisztérium ezért felhívja a termelésre kötelezett gazdákat figyelmükre, hogy mindent kövessenek el termésük biztosítása érdekében és védekezzenek az esetleg fellépő bolhaveszély ellen. A bolhafogáshoz szükséges kátrányt ajánlatos már vetéskor beszerezni, mert arra esetleg sürgősen szükség lehet. A földművelésügyi miniszter már kiadott rendelete értelmében a barnaszénkátrány a lenmagtermelők által a közönségi előljáróság nagyobb mennyiség esetén a gazdasági felügyelő tanácsánál ellenében bármelyik kereskedőtől minden anyagi-utalás nélkül beszerezhető. A lennel bevett terület minden kat. holdja után 1 kg., különösen indokolt esetben pedig 3 kg. barnaszénkátrány szolgáltatható ki. A termelő a beszerzett kátránymennyiséget és azt, hogy kitől vásárolta, levelezőlapon a M. Kir. Ipari Anyaghivatal szén- és szén-üzemi osztályához (Budapest, II. Fő-u. 68.) köteles bejelenteni.

MEGERKEZTEK A RÉZGÁLIC- ÉS NIKOTINUTALVÁNYOK. A Kolozsvár megyei és Kolozsvári Gyümölcstermelők Egyesülete értesíti az érdekelteket, hogy a rézgálic és a gazdanikotinutalványok megérkeztek. Rézgálicot azonban csak azok az egyesületi tagok igényelhetnek, akik piacra termelnek és akik az előző évben is rendszeresen permeteztek. Rézgálic igényelhető alma és körtefa részére 3—4 dkg., kajszibarack és meggyfa részére 3—4 dkg., őszibarack részére 1 dkg., egyéb gyümölcsfák részére rézgálic nem igényelhető. Gazdanikotint bárki igényelhet, aki gyümölcsösével rendelkezik, de csak azzal a felté-

tel, ha az üres bádogot visszaszolgáltatja, mert a dohánygyár csak úgy tudja a további nikotinnennyiséget szállítani, ha az üres bádogokat rendszeresen visszakapja, ezért felhívjuk a termelők figyelmét, hogy ha rendelkeznek üres nikotinos bádoggal, azt az egyesülethez már a megrendeléskor beszolgáltatni szükséges, a további nikotinnennyiség biztosításának érdekében. A rézgálic legmagasabb fogyasztói ára kg-ként 3 P. A nikotin 50 és 100 gr-os bádogokban kapható és kg-ként 15.50 pengőbe kerül.

AZ ÖNÁLLÓSÍTÁSI KÖLCSÖNÖKET FÜGGŐBEN TARTJÁK AZ IPARREVIZIÓ. Az Erdélyi Gazdasági Tanács közli, hogy az erdélyi kereskedelmi és iparkamarák a körzetükben tervezett önállósulások ügyét egybekapcsolták az Erdélyben most folyó iparrevízióval, azért, hogy új kereszteni vállalkozások elszorban ott létesüljenek, ahol a revízió következtében erre szükség lesz, ahol az önállósulás feltételei a legkedvezőbbek. A kereskedelmi és iparkamarák tehát a már folyamatban lévő erdélyi önállósítási kölcsönkérelmek ügyét az iparjogszolgáltatási befejezéséig függőben tartják. Olyan esetekben azonban, amikor közellátási vagy anyagellátási érdek kívánja meg, hogy a kölcsönkérelmet a revízió bevétele nélkül, haladéktalanul elintézzék, a kamarák ezeket az ügyeket soronkívül, a revízió bevétele nélkül terjesztik fel elintézés végett.

VEDEKEZNI KELL A KUKORICAMOLY ELLEN. A kukoricamoly-fertőzés elkerülése végett a polgármester az alábbiakat rendelte el: Minden gazda köteles gondoskodni arról, hogy május 15-e után kukoricaszár, izzék, esutka, esuma, tuskó szanaszét ne maradjon, hanem azokat addig felhasználja. A kukoricaszárát el kell égetni, vagy ha május 15-én túl óhajtja megtartani, úgy száraz helyen el kell verni. Az elvermelés úgy történik, hogy a kukoricaszárát előbb szalmával, majd földdel három-három arasznyi vastagon beborítjuk. Minden kibontás után a vermet ismét gondosan be kell takarítani. Kerítés készítésére, tető fedésére, építmények létesítésére csak egy évvel idősebb kukorica, vagy cirokszárát szabad használni. Az, aki a védekezést elmulasztja, avagy a tilalmat megszegi, kihágást követ el. Büntetés: pénzbüntetés, azonkívül a fertőtlenítő eljárást helyette és költségére végzik el.

Tűzifatermelésre

alkalmas, jól megközelíthető

erdőt vennénk

Ajánlatokat kérjük Magyar Fa R. T. Kirendeltsége Csíkszereda címre.

Méz és bors

(Lin Yutang új könyve — Révai)

Az európa-szerre hatalmas olvasóközönség, nagy olvasottságra szert tett kínai író kisebb-nagyobb cikkeinek, elmélkedéseinek és tárcaszerű írásainak érdekes gyűjteménye ez az új könyv. Valószínűleg a Kritikus Kina című folyóirat Kis Kritika állandó rovatában megjelenteket szedte egy csokorba. Magyar címe, — ami angolul, With love and irony, eléggé unalmasan hangzik — különösen figyelemreméltó, mert kitűnően fejezi ki írói hangját és hangulatát. Valóban mézben és borsban mártogatta tollát Lin Yutang, melyben a nagy moralistákhoz hasonlóan a muló emberi élet apró-cseprő dolgairól, de nagyobb részt visszasszágairól, fonákosságairól elmélkedett. Szeretettel és szelíd gúnyal. Ezért van vegyesen méz- és borsíz.

Jellemzője, hogy az európai műveltséggel is felitődött kínai író az elfogulatlanságnak iskolapéldáját mutatja. Szenvedélyes érdeklődéssel az emberi dolgok iránt, de részrehajlás nélkül tüzdeli gombostűhegyre — bogarainkat. S hol kesernyében, hol vidáman nevet rajtuk, bár e kipécéző műveletei közben önmagát sem kíméli és nem is mentesíti.

Figyelmét persze semmi el nem kerüli, s ha nem is hatol annyira a mélybe, hogy megjegyzései, véleményei kinyilatkoztatászerűen hassanak, mint a kínaiak közelebbi ismerete hiányában csak az európaiakhoz mérhetjük a régebbi szívbe, vesébe néző mesterek, mégis minden megfigyelésében üdítően szellemes, tanulságai levonásában tartózkodóan bölcs. Gunyja szelíd, hangja mérsékelt, nem csatogat olomgolyós ostort, nem is szándékszik nagy vihart kavarni. Egyszóval: bölcs. Olvasása közben azonban meglátjuk, hogy tudója minden emberi dolognak, látója az erkölcsi, társadalmi, politikai élet minden — csufolódásra mennyire alkalmas, egymással sokszor mennyire ellentétes — megnyilvánulásnak. De önmaga is bölcs résztvevő a világban feltartóztatlanul és szünet nélkül hőmpolygó, áradó dolgokban. Önmagát sem hagyja soronkívül.

Megvédi a megrögződött társadalmi előítéletekkel szemben az asszonyokat, akiket „szívesen társalog”, megvédi a kínai leányokat a „halálkocsi” Dekobrával szemben, de ugyanezt teszi az „aranyasszonnyal” is. Visszajára fordítja a sokat dicsőített civilizációnk koponyát, hogy megmutassa: nemcsak kényelmetlen, de feslett is. Kicsufolja a halászó Lapps személyében a parvenü angolt, akinek nincsen humora. „Tudniillik az egyetlen dolog, ami minden parvenüből hiányzik, az a humor. A humort az öntudat és a fölényes életsemély neveli...” Kineveti a magassarkú cipőt viselő és porázón kutató vezető kínai leányt. „Gondolom, valamiféle gazdag angol szolgálója lehetett. Biztosítanom önöket: szörnyű látvány volt! Sohasem tettem magam a nyilvánosság előtt ilyen nevetségessé.” (Ugyanez a véleménye a nudizmusról is!) „Ezt rábízom az angolokra, nekik nagyon jól áll. En, ha sétálni megyek, úgy akarok sétálni, mint a férfiak és úgy akarok festeni, mint egy férfi...” Lesújtó véleménye van a magánkönyvtár amerikai rendszerű elrendezéséről, s általában a civilizációs vívmányokról. „Mikor tanulja meg már egyszer Európa, hogy papálcikkal is lehet enni és mikor ériük meg azt az időt, amikor nem mutogatják többé evés közben fémből készült evőeszközöket?” S a legszebb és legigazabb: „Véleményem a civilizációról körülbelül az, hogy mindaddig nem hiszek benne, amíg nem lesz minden embernek néhány négyzetméternyi saját földje, amelyen borsót és paradicsomot termelhet és amelyen a gyerekei tücsköt foghatnak s alaposan bemocskolhatják magukat.” És így tovább a szabad szó művészetéről, a kulmitosról, a vegetariánizmusról, a nyugati értelemben vett sportról, György király imádságáról, Konfuciuszról, s a nagyvilág régi és jelenlegi dolgairól.

A bölcs mosoly és az Egy muló pillanat szerzője ismert és mégis új oldaláról mutatkozik meg benne. Olyan, mint a méz és bors...

SZABÓ ISTVÁN.

Parkettezési

munkálatokat jutányosan vállal

Lőrinczi & Co.,

Zápolya-utca 14. és Sasvári-utca 1. (Sebők-cukrászda)

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

ÖLTÖNY, FELÖLTŐ,
BALLON-KABÁTOK
ÉS KÜLFÖLDI SZÖVETEKBE nagy választék. — Méret szabóság.

SEBESTYÉN TESTVÉREK

RUHAÁRUHAZÁBAN.

Wesselényi M.-utca 4.

A tunéziai arcvonal nyugati szakaszán a csata a leghevesesebben folyik

Tuniszból jelenti a Stefani: A tunéziai arcvonal nyugati szakaszán a csata a leghevesesebben folyik. Az ellenfélnek — bár a legelkeseredettebben harcol és nagy páncélos, valamint gyalogos erőket vet küzdelembe — eddig nem sikerült semmi említésre méltó sikert sem elérnie. Minden kísérletük, hogy beszivárognak a német — olasz vonalakba, e csapatok rendjüketellen ellenállása ütközött, amelyek meghozzá erőteljes és sikerrel járó ellentámadásokba mentek át különösen azokban a helyeken, ahol az ellenfél páncélozott jármű-

veinek erőteljes alakulataival kezdett hadműveleteket. Az ellenséges támadás első két napja máris több mint 80 páncéloskocsit elvesztésével járt. A harcok során való veszteség azóta tetemesen növekedett. A déli szakaszon Montgomery 8. hadserege folytatja erőinek átcsoportosítását, miután meghiúsultak többnapos átmenetelt áttörési kísérletei és azonkívül mind emberben, mint anyagban igen nagy veszteségekkel jártak számára. Az őrájáratok tevékenysége mindkét részről nagyon élénk.

Német hadijelentés:

A brit-amerikai támadás második szakasza is meghiúsult

Berlinből jelenti a MTI: A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon kölcsönös felderítő és rohamcsapat tevékenység volt.

A tunéziai arcvonal ellen indított nagyszabású brit-északamerikai támadás második szakasza is meghiúsult a német és olasz csapatok elhárító erején. Az ellenség hétfőn csak szörvénys heves támadásokat és előretöréseket hajtott végre. Ezeket részben ellenlökésekkel meghiúsítottuk. Az április 20-tól 26-ig terjedő időben a hadsereg páncélos kötelékei és a légihaderő kötelékei 193 ellenséges pán-

célost pusztítottak el és tettek harc képtelenné. Az ellenség emberben is súlyos veszteségeket szenvedett. A súlyos elhárító harcokban a Pitoia és a Trieste olasz hadosztályok különösen kitűntek magukat. Hű fegyverbarátságban az ott harcba vetett német lötekekkel, sok, nagy fölénytel intézett ellenséges támadást véresen vertek vissza.

Brit bombázó repülőgépek az elmúlt éjjel néhány nyugatnémetországi helyiséget támadtak, köztük Duisburg, Oberhausen és Mühlheim városát. Lakónegyedeket, kórházakat és más középületeket találatok érték. A lakosság veszteségei voltak. 16 ellenséges repülőgépet lelőttünk.

Berlin: Az angolszász csapatokat az elszenvedett veszteségek miatt át kell szervezni

BERLIN, április 28. (TP.) Amint berlini jólértesült körökben kijelentik, a tuniszi harcok Medjez el Bab körül összpontosulnak. Az angolok és az amerikaiak több páncélos hadosztályt vetettek harcba. Azon súlyos veszteségek miatt, amelyeket az amerikaiak és az angolok elszenved-

tek, azzal számolnak, hogy az angolszász erőket át fogják csoportosítani. Érdekes, hogy az amerikaiak nem igen vesznek részt a harcokban és egyes frontvonalakon visszahúzódnak. Ennek ellenére még mindig Eisenhower tábornok a főparancsnok.

A Reuter a szovjet-lengyel diplomáciai viszony megszakításáról

BERLIN, április 28. (TP.) Angol részről most már a Reuter-iroda utján is elismerik a szovjet-lengyel diplomáciai kapcsolatok megszakításának tényét. A lengyel emigráns kormány az orosz jegyzék állításával ellentétben április 20-án a nála akkreditált szovjet nagykövetnek, Bogumolovnak jegyzékét nyújtott át, amelyet Raczinsky irt alá és amely jegyzék a szovjetkormányt felkérte a katyni tömegsírra vonatkozó német leleplezés ügyében való állásfoglalásra. Erre azonban a lengyel emigráns kormány választ nem kapott. Mégis a jegyzék annyiban késett el, hogy a lengyel emigráns kormány már április 16-án a genfi nemzetközi Vöröskereszthez fordult. Egyébként a Reuter-iroda bizonyos óvatossá-

sággal kerüli azt a színezetet, mintha a lengyel állásponthoz közelednék. A hivatalos angol hírgyűjtemény inkább azt hangoztatja, hogy a lengyel kormány négy nappal később fordult a Szovjethez, mint a Vöröskereszthez. Közben a lengyel emigráns kormány kedden délelőtti tanácskozára ült össze, hogy a válság állapotáról tárgyaljon. Minthogy angol részről megbeszéltek, hogy Eden fog közvetíteni Sikorsky és Sztalin között, a londoni rádió közölte, hogy Sikorsky még kedden este tárgyalni fog Edennel és Churchilllel a megoldás kérdésében. London és Washington között is megbeszélések vannak folyamatban a lengyel-szovjet ügyben.

A Völkischer Beobachter térképe a keleti frontról

Berlinből jelenti a DNB: A Völkischer Beobachter térképvázlatot közöl, amely feltünteti, hogy hol húzódik jelenleg a keleti harcterén az arcvonal. A térkép szerint az arcvonal Leningrádnál kezdődik, majd a Volchov mentén halad Novgorodig. Elhalad az Ilmen-tó előtt, majd Velikie Luki-

nál ivben kanyarodik Szmolenszk és Orel irányában. Oreltől kezdve Smolszen és Charkovon át halad a Donec partjára és Sztalinból délkeletre Taganrog közelében ér el az Azov-tengert. Az arcvonal déli sarka a Keresi-félszigettel szemben körülbelül Novorosszijszknál van.

Berlin a Ranger megsemmisítéséről

Berlinből jelenti a DNB: A berlini reggeli lapok első helyen a Ranger északamerikai repülőgéphordozó hajó elsüllyesztésével foglalkoznak. A Völkischer Beobachter kiemeli a jelentőségét ennek a katonai műveletnek, amely súlyos csapást mért a szövetségesek hajóhadára, valamint a kereskedelmi hajózás rend-

szerezére. Az a tény, hogy az Egyesült Államok haditengerészeti miniszteriuma nem volt hajlandó állást foglalni a német közlőjelentés kérdésében, csak még jobban kiemeli az ellenségre mért csapás súlyosságát. A német tengeralattjáró fegyver az angolszászokat a számukra legfontosabb harci területen megfosztotta legerősebb harci eszközüktől.

Wilhelmstrasse: Mi történt másfélmillió lengyel katonával?

Berlinből jelenti az MTI: Ifjúékes német helyről tájékoztatásul közlik: A Szovjet-Unió és a londoni lengyel emigráns kormány közötti kapcsolat megszakításáról a Wilhelmstrasse szószólója hivatalos megállapítást tett, amelyben többek között ezeket mondotta arra a kér-

désre Sztalin miért tette ezt a lépést? A német válasz így hangzik: 1. Sztalin az ugynevezett moszkvai lengyel nagykövettel egy terhes kérdézt akart elválogatni, aki nemcsak a katyni holttetést után, kérdézköndhetik, hanem további másfélmillió elhurcolt és sebe-

sült lengyel után is. A német kézbe esett lengyel hadifoglyok — számuk mintegy 691.000 — valamennyien életben vannak. Kérdezzük Sztalint: hol van az a másfélmillió lengyel katona és polgári személy, aki a bolsevisták kezébe került?

2. Sztalin a szakítással ki akarja magát vonni a Szovjet nyugati határterületi kérdéseinek minden további megvitatása alól. Ezzel egyúttal az angolokkal és amerikaiakkal szemben is egész nyíltan el akarja vágni a keleteurópai kérdésekről szóló mindenfajta megbeszélés lehetőségét.

3. Molotov jegyzékének az az állítása, hogy Németország és Sikorsky közös tervet követel abból a célból, hogy a Szovjet büncselekményét propaganda szempontjából közösen kihasználják, annyira dőre, hogy ezzel tovább foglalkozni nem is érdemes. Az ugynevezett lengyel emigráns kormányt is azért szeretnék eltávolítani,

mert nyilvánvalóan Kuusinen mintájára előkészítették Lengyelország számára a bolsevista rendszert. Most Angliának és Északamerikának is — mint az ottani első sajtóhangyoból kitűnik — eddigi kedvencüket szemrebbetés nélkül cserébe kell hagyniuk, mert így kívánja ezt a bolsevista szövetségestársuk. Sok európai országnak és népek és némely semlegesnek is szem előtt kellene tartania ezt a példát és rá kellene jönnie arra, hogy egyedül Németország és szövetségesei fegyverei a győzelemért folyó harccal menthetik meg Európa országait és népeit olyan sorstól, amilyent most a bolsevisták ajándékoznak a lengyel népek és a „londoni lengyel kormány”nak.

ISMERETLEN ANGOL HADIESZKÖZ MEGÖLT EGY GENOVAI GYERMEKET

Rómából jelenti az MTI: A Popolo di Roma genovai táviratot közöl. A távirat szerint egy gyermek meghalt és öt gyermek súlyosan megsebesült attól az ismeretlen eszköztől, amit az angol repülők a legutóbbi egyik támadás alkalmával dobtak le.

Kivégezték a bolsevista hadsereg vezérkari főnökét

BERLIN, április 28. (TP.) Több balkáni fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy a vörös hadsereg el-

mozdított vezérkari főnökét, Saposnikovot kivégezték.

A spanyol kereskedelmi hajózás fejlődése

Madridból jelenti a DNB: A spanyol hajózási statisztikai hivatal közli, hogy az elmúlt évben évtizedek óta először több spanyol hajó futott be a spanyol kikötőkbe és futott ki a kikötőkből, mint külföldi

hajó. A spanyol kikötőkben megforduló külföldi hajók arányának ki-sebbedése nemcsak a jelenlegi háborúra, hanem sokkal inkább a nemzeti hajóépítő tevékenység növekedésére vezethető vissza.

Megjelent az áruk számlázásáról szóló rendelet

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelem és közlekedésiügyi miniszter rendeletet adott ki az áruk számlázásáról és vételárának feltüntetéséről. A rendelet első része szabályozza az áruk számlázását, amire azokat a kereskedőket, illetve iparosokat kötelezik, akik árut ennek továbbításával, vagy feldolgozásával foglalkozó kereskedőnek, vagy iparosnak adnak el. A továbbiakban a rendelet kimondja, hogy az a keres-

kedő vagy iparos, aki árut akár közvetlen fogyasztónak, akár továbbadásra árusít, köteles az elárulási céljára szolgáló üzlethelyiségben, illetve árusító helyen lévő árukat az eladási ár megjelölésével ellátni, valamint a kirakatokban elhelyezett áruk eladási árát feltüntetni. A rendelet ezután felsorolja a kivételezéseket, valamint az ár feltüntetésének módjait. A rendelet a Budapesti Közlöny mai számában jelent meg.

Clodius nyilatkozata a német-török kereskedelmi kapcsolatokról

Isztanbulból jelenti az MTI: A Tasvir-i Efkar közli Clodius dr. nyilatkozatát. Clodius dr. először a Németország és Törökország közötti 1938—1939. évi árucserére utal, amely akkor Törökország egész ki- és bevitelének 50, sőt egyes esetekben 70 százalékát jelentette. A német-török kereskedelmi szerződés aláírásáról kijelentette, hogy a két állam között a gazdasági összeköttetés remélhetőleg kedvezően alakul. Megállapította, hogy az a jóakarát, amelyet az európai államok mutatnak a szerződések kötésén, hozzájárul majd Európa gazdasági egységének megteremtéséhez, ami lehetővé teszi a tartós béke biztosítását. Azokat a híreszteléseket, amelyek sze-

rint Európa nincsen abban a helyzetben, hogy gazdaságilag kivívja önállóságát. Clodius dr. nem tartja helyénvalónak. Európa ma bebizonyította, hogy még a háborúban is gazdaságilag független. A jövő európai pénzügyi rendszerről hangoztatta, hogy Németország olyan kereskedelmi szerződéseket köt más országokkal, amelyek nem aranyalapon valósulnak meg. Nem hiszi, hogy aranyalapon nyugvó rendszerrel kellene dolgozni. A háború utáni Európában, szemint, nem lesz munkanélküliség, sőt ellenkezőleg, annyi lesz a tennivaló, hogy munkanélküliségre egyáltalán nem lehet gondolni.

Zsindely miniszter a plovdivi árumintavásáron

Szófiából jelenti a Bolgár Távirati Iroda: A plovdivi nemzetközi árumintavásárt hétfőn délelőtti megnyitották. Jelen volt Zahariev bolgár kereskedelmi miniszter, Petrov köz-munkaügyi miniszter, Zsindely Ferenc magyar kereskedelmi miniszter, Jungerth-Arnóthy Mihály szófiai magyar követ, a szófiai német, horvát és török követ, a finn, svéd, szlovák és román követségek több képviselője és igen sok érdeklődő. Zahariev mondotta a megnyitó beszédet.

ELLENZÉK politikai napilap
Felelős szerkesztő:
ZATHURECZKY GYULA
Felelős kiadó:
VITA SÁNDOR

Igazi esemény

az új

Tangóharmonika Slágeralbum

Tartalma: Száz piros rózsa. Egyszer csak mindennek vége lesz majd. Fehér akácok. Jaj a Sári. Kérj valami mást. Neked a bucsú sose fájjon. Ott, ahol a Maros vize. Piccolina. Egy-kettő. Tíz óra múlt. Valahol Oroszországban. Valami van magában. Magamzall.

Ára 4 pengő.

Kapható az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védre utánvételt is azonnal szállítjuk.